

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1877. Första Kammaren. N:o 24.

Lördagen den 14 April.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m.

Justerades 4 protokollsutdrag för den 11 och protokollet för den 7 dennes f. m.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till afgörande Bevillnings-Utskottets den 5 och 11 dennes bordlagda betänkande N:o 10, angående tullbevillningen.

*Tullen å
papper.*

1:sta punkten.

Herr Lenning anförde skriftligen:

Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 10 innehåller förslag till så genomgripande förändringar genom att föreslå, att de till "papper alla andra slag" hänförliga papperssorter, i allmänhet skulle vidkännas en tullnedsättning på en gång från 8 till 3 öre per skålpund, att jag derå beder få fästa Kammarens uppmärksamhet.

Det må till en början synas anmärkningsvärdt, att hvarken Tullkomitén eller Bevillnings-Utskottet vid behandlingen af denna fråga med ett ord omnämner den redan länge fortfarande, ovanligt svåra misskonjunktur, hvaruti idkare af pappersindustri, utan deras eget förvållande befinna sig, föranledd af den öfverdrifna spekulationsanda, som särdeles i Tyskland uppstått efter slutet af senaste fransk-tyska kriget, hvarigenom många pappersfabrikanter blifvit ruinerade, och deraf förorsakade alltjemt pågående försäljningar af papper i största skala och till underpris.

Väl hafva understundom klagomål anförts af importörer deröfver, att papper, som de angifvit såsom tryck- och planschpapper, blifvit tullbehandladt som skrif- och postpapper, enligt nu gällan-

Första Kammarens Prot. 1877. N:o 24.

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

de tulltaxa dragande en tull af 8 öre per skålpund, men redan under en längre följd af år hafva fakturor och kontokuranter ofta blifvit tryckta på postpapper, utan att man deraf funnit anledning att gifva detta slags papper namn af tryckpapper. Den åsigt åtskilliga importörer sökt göra gällande, att allt slags skrif- och postpapper som användes att trycka på, skulle derigenom ega rätt att förtullas som tryckpapper, kan man visserligen icke godkänna. och uti vårt grannland Norge, der tullen på post- och skrifpapper för närvarande utgör $5\frac{6}{10}$ öre per svenskt skålpund, har man ock i detta hänseende en olika mening.

En i Norge tillsatt komité för revision af Toldtarifen har uti afgifvet betänkande af den 15 November 1875 föreslagit, att de nu gällande tullrubrikerna för papper må bibehållas, samt derför anført följande skäl: "Det skall stundom hafva varit vanskligt att särskilja skrif- och ritpapper från annat papper, som är tullfritt, och i synnerhet gäller detta det färgade, som nyttjas till omslagspapper och till inbindning af böcker, i hvilket hänseende hänvisas till medföljande propäket.

Oaktadt man erkänner att sådana vanskligheter kunna förekomma, anser man det dock rättast att föreslå nu gällande regeln bibehållen, hvarigenom en engång antagen praxis uppehålls, framför att uppdraga nya gränser, som kommissionen dessutom icke ser sig i stånd till att framställa med den grad af bestämdhet, att alla vanskligheter skulle kunna tänkas aflägsnade".

På sätt min vid tullkomiténs betänkande fogade reservation jemväl utvisar, hade jag ock tänkt mig att äfven i Sverige tryckpapper skulle kunna fortfarande i tulltaxan från skrif- och postpapper särskiljas, men då jag tyckt mig finna att en sådan uppfattning ej skulle vinna afseende hos Riksdagens majoritet, utan att denna majoritet i stället vore benägen att, i anseende till hvad vederbörande embetsmyndigheter anført i frågan, sammanföra tryckpapper samt skrif- och postpapper till en gemensam tullsats, har jag ansett det vara utan allt gagn att kämpa för den mening, som jag finner vara med rättvisa och billighet mest öfverensstämmande. Jag har derför måst taga i öfvervägande hvad jag under sådana omständigheter skulle kunna anse komma rättvisan och billigheten närmast.

Uti min berörda reservation hade jag yrkat för tryck-, tapet-, sug- och planschpapper 4 öre och för post, skrif samt "andra slag" 6 öre per skålpund; då jag nu nödgas foga mig i majoritetens åsigt, att dessa afdelningar af rubriken papper böra med hvarandra sammanföras, ser jag mig ock nödsakad att såsom tullsats för den sålunda uppkommande nya afdelningen, åtnöja mig med det belopp, som faller emellan nyss berörda båda tullsatser, eller 5 öre per skålpund.

Att gå än längre för det närvarande anser jag i hög grad obilligt, icke blott på grund af hvad jag förut anført, utan ock derför att i detta fall man anser sig böra i följd af de uppkomna stridigheterna vid rubrikens tillämpning, betaga den in-

hemska papperstillverkningen en väsentlig del af dess nuvarande tullskydd, utan att man dessförinnan i enlighet med eljest såsom riktiga erkända lagstiftningsåtgärder, gifvit denna tillverkning tullfrihet för vissa af densamma begagnade ännu tullpliktiga beredningsämnen, såsom klorkalk, lim, stärkelse m. m.

För förgylt, försilfradt eller annorlunda än i massan färgadt papper, har Bevillnings-Utskottet. i enlighet med Kongl. Maj:ts proposition. föreslagit en nedsättning från 8 till 6 öre per skålpund, men då detta slags papper undergått en särskild bearbetning, liknande den som egnas åt papperstapeter och border, och då jag anser sist nämnda artiklar fortfarande böra bibehållas vid en tullsats af 8 öre per skålpund, kan jag för min del ej gilla den tullnedsättning, som för nyss berörda slags papper blifvit ifrågasatt. På grund af hvad jag nu andragit tillåter jag mig hemställa,

att tulltaxerubriken papper måtte erhålla följande lydelse:
Papper: kardus-, makulatur- och annat groft, till skrifning, ritning eller tryckning ej tjenligt samt poler- eller smergel- . Fritt.

förgylt, försilfradt eller annorlunda än i massan

färgadt, äfvensom papper i förening med bom-

ulls- eller linneväfnad . . . . . 1 skålp. 8 öre.

alla andra slag, derunder inbegripet linieradt papper 1 " 5 "

Brefkuverter och papperspåsar . . . . . 1 " 8 "

Papperstapeter och border . . . . . 1 " 8 "

Herr Reuterskiöld, Adam Didric: Att det fria utbytet länder emellan af deras produkter medför särdeles gynsamma resultat för utvecklingen af handel och industri i allmänhet och icke minst för vårt land, torde icke af många bestridas, men om under så kritiska konjunkturer, som de närvarande, det skulle vara välbetänkt att göra allt för stora eller åtminstone allt för hastiga nedsättningar af tullen på ifrågavarande varor, torde med skäl kunna ifrågasättas. Pappersfabrikationen har under de senare åren inom vårt land tagit en mycket storartad utsträckning; år 1875 funnos här 53 fabriker med 3,018 arbetare, och se vi på förhållandena under tio års perioden 1865—1874, så finna vi, att då tillverkningsvärdet år 1865 uppgick till 2,850,900 riksdaler, hade den år 1874 stigit till 7,985,244 riksdaler, d. v. s. inemot 300 procent.

Således synes det att papperstillverkningen gått mycket framåt. Men huru förhåller det sig med vinsten? Jag vågar betvifla och bestrida, att den behållna vinsten af pappersfabrikationen under samma tid motsvarat det på densamma nedlagda kapital och arbete. Inom den provins jag tillhör har ett pappersbruk, som anlades för 25 år sedan, beräknadt för tillverkning af finare papper och försedt med, åtminstone för den tiden, de ändamålsenligaste maskiner, måst under sistlidet år nedlägga sin verksamhet. För ungefär en och en half månad sedan måste ett pappersbruk i Östergötland, nyanlagdt för 2 å 3 år sedan och tilltaget i stor

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

*Tullen å
papper.*
(Forts.)

skala, sättas under utredning. Detta torde visa, att vinsten icke måtte vara särdeles stor, hvadan försigtighet bör iakttagas vid bestämmandet af lägre tullsatsar. Detta bestyrkes äfven af Kommerskollegii berättelse för år 1875, som visar att tillverkningsvärdet å papper, som år 1874 uppgått till 7,985,244 R:dr, år 1875 nedgått till 6,816,682 R:dr, således visar en minskning af 1,168.652 Riksdaler.

Dertill kommer, att, då konjunkturerna äfven utomlands äro i lika hög grad tryckta, pappersfabrikanterne söka på alla möjliga håll finna afsättning för sina produkter, och att de skulle finna med sin fördel förenligt, i händelse tullen å denna vara här blefve särdeles låg, att inkasta en stor massa af sitt fabrikat på vår marknad. Detta anser jag icke skulle blifva så särdeles gynnsamt för pappersfabrikationen inom vårt land, der marknaden redan förut är särdeles tryckt. På grund af hvad jag haft äran anföra anhåller jag att få förena mig med den föregående talaren i hans yrkande beträffande tullsatserna under rubriken "papper".

Herr Rylander: Då jag begärt ordet, torde det förlåtas mig, om jag i det följande berör några senare punkter i betänkandet, men då de ega synnerligen nära sammanhang med denna, anser jag mig berättigad att äfven yttra mig om dem.

För min del anser jag, att vi icke nu böra göra någon nedsättning i tullen å papper. Äro förändringar nödvändiga för förekommande af förvecklingar, sådana som de i betänkandet anförda, må de vidtagas, men man bör icke gå längre i tullnedsättningar. Den tid, då viingo leta efter hvarest vi kunde finna tillgångar till statsutgifterna, minnas vi väl, och fastän vi nu äro i bättre villkor, tror jag det icke vara skäl att göra ifrågasatta tullnedsättningar, emedan derigenom skulle många pappersfabriker inom landet tillintetgöras och deras arbetare blifva sysslolösa. Jag tror dessutom, att Utskottet i en annan del icke haft reda på verkliga förhållandet, då det i slutet af betänkandet säger, att en ej obetydlig inhemsk näring, pressjästtillverkningen, behöfver få ett skydd genom en tullnedsättning på stärkelse, som till ungefär en tredjedel ingår i dess fabrikat. I afseende derpå vill jag försäkra, att denna tillverkning numera kan bestå utan allt skydd, sedan den för fem år sedan vann en för densamma önskvärd förändring i lagstiftningen. Att så är, bevisas äfven deraf att priset på pressjäst sjunkit från 80 öre till 35 öre per skålpund. Bruket af den danska pressjästen är inom vårt land alldeles utträngdt af den inhemska. Af det sagda torde således framgå, att icke heller å stärkelse bör tullnedsättning ifrågakomma.

Då jag är af den åsigt, att nedsättning i tullen på varor under rubriken "papper" icke bör ega rum, hade jag varit betänkt på att begära återremiss å denna punkt, men då den förste talaren framställt ett särskildt yrkande i en riktning, som jag gillar, anhåller jag att få förena mig med honom i hans yrkande.

Herr Rydqvist: Den hufvudfråga, som föranledt de tvister

hvilka omnämnas i förevarande betänkande, är den, huruvida limmadt tryckpapper är belagdt med 2 eller 8 öres tull. Hvad denna fråga beträffar, har 1876 års tullkomité, efter att hafva genomgått frågans historik, i sitt betänkande, sidan 10, yttrat: "Följer man sålunda den historiska gången af ifrågavarande lagstiftning och lemna tillbörlig uppmärksamhet åt de motiv, hvilka så väl till grund för förändringarne i denna lagstiftning som vid fråga om lagstiftningens rätta mening blifvit uttryckligen anförda, så kan komitén icke finna annat, än att deraf tydligen framgår att lagstiftarne med de i nuvarande tulltaxa begagnade uttrycken tryck- och planschpapper afsett olimmade sorter af dessa slags papper".

I samma betänkande, sidan 4, finnes anfördt Generaltullstyrelsens yttrande i dess underdåniga utlåtande öfver tvenne här i staden varande boktryckeri-aktiebolags anförda besvär öfver tullmyndigheternas sätt att tullbehandla af dessa bolag infördt papper, för hvilket bolagen ansett sig icke vara skyldiga betala mer än 2 öre skålpundet, då Styrelsen deremot förklarar dem skyldiga att för samma papper betala 8 öre skålpundet. Det heter der: "att med nuvarande tullbestämmelser i ämnet afsäges att till tryckpapper ej borde få hänföras sådan vara, som vore till skrifpapper användbar, samt att Styrelsen förty och på i öfrigt andragna skäl ansett sig i fråga om tullbehandling af papper böra omfatta och vidhålla den grundsats att allt papper, som vore så hårdt limmadt, att det kunde såsom skrifpapper användas, borde draga den högre tull af 8 öre skålpundet, som vore för "papper: alla andra slag" bestämd." Håraf framgår sålunda, efter hvad jag kan förstå, att hittills och ännu i denna stund tullbehandla vederbörande tullmyndigheter vid införseln allt papper, som kan användas till tryckpapper, på det sätt, att de icke medgifva 2 öres tull för andra papperssorter än dem, som äro olimmade, och påyrka ur statens fiskaliska synpunkt samt i enlighet med hela den historiska gången, efter hvad det visat sig, att allt limmadt papper skall hänföras till de sorter, för hvilka skall erläggas 8 öre skålpundet i tull. Importörerne af tryckpapper, hufvudsakligen bestående af de stora boktryckeri-aktiebolagen, äro också vana att få betala 8 öre för den i allmänhet sagdt bättre sorten, eller limmadt, och 2 öre per skålpund för den sämre, eller olimmade. En sådan skilnad finnes äfven i andra länders tulltaxor, som blifvit åberopade af tullkomitén. Det finnes nemligen i Tysklands och Österrikes tulltaxor skilnad i tullsatsen för olimmadt och limmadt papper. Så äfven i den norska, som tillägger, att den lägre tullen skall endast gälla för sådant papper, som icke kan användas som skrifpapper. Det vill af allt detta synas, som skulle icke den ringaste fara vara för handen att bibehålla de nuvarande tullstadgandena, då de så tydas som tullmyndigheterna göra. Ännu mindre tror jag det behöfves att i detta speciella fall göra en speciel lagstiftning, då man vet, att tullkomitén har under utarbetande ett förslag — naturligtvis i frihandelsriktning, efter hvad komitén redan gifvit till känna — som omfattar ändring i hela tullstadgan, och hvilket förslag man troligen kan vänta skall

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

framläggas för nästa Riksdag. Jag kan således, för min del, icke finna något skäl att nu göra ett undantag för denna artikel. Man skulle utan tvifvel kunna framkomma med 20 andra artiklar, som vore lika förtjenta af en tullnedsättning som denna.

Jag ber nu att få yttra några ord om effekten af ifråga-
varande förslag. Jag vill då först hålla mig till de hufvudsak-
ligen intresserade, boktryckare- och bokförläggare. Man har här
ett förslag, att i ett enda tag eller på en gång minska tullen för
"tryckpapper andra slag" från 8 till 3 öre per skålpund, d. v. s.
med 62½ procent. Detta är nu en ganska hederlig nedsättning,
som visar den omtanke, som vederbörande hafva om Sveriges
näringar, då de vilja blottställa dem i ett hugg för en så betyd-
lig minskning i tullskydd. Att denna nedsättning, om den kom-
mer att ega rum, uteslutande skall komma vederbörande bok-
tryckare och bokförläggare till godo, det tror jag mig med fog
kunna påstå. Detta har också erfarenheten visat, ty redan med-
gifna tullindringar och tullfrihet för åtskilliga i boktryckerierna be-
gagnade artiklar hafva icke föranlett den minsta nedsättning, icke
ens ett öre, i pris på böcker, tidningar eller annonser. Långt
ifrån således att få någon nedsättning i priset till följd af hvad
redan egt rum, har detsamma snarare blifvit förhöjdt för konsu-
menten, och detta skall otvifvelaktigt komma att inträffa äfven
om tullen på papper, som jag förut nämnt, skulle blifva nedsatt
med 62½ procent. Vinsten deraf stoppa bokförläggare, bok-
tryckare och tidningsredaktörer i sina fickor, och konsumenterna
d. v. s. den stora allmänheten, får deraf ingenting. Man skulle
nu kunna säga att de näringsgrenar, som här äro i fråga, äro
högst aktningvärda och hafva behof af att staten omfattar dem med
särdeles välvilja. För min del erkänner jag, liksom hela världen,
att dessa näringsgrenar verkligen äro högst aktningvärda, men
hvad deras behof af denna stora tullnedsättning beträffar, vill jag
bedja att få nämna, att antalet boktryckare — några andra finnas ej
upptagna i våra officiella statistiska berättelser — uppgick år 1873
till 130. året derpå, eller 1874, till 149 och 1875 till 156. Antalet
af deras arbetare utgjorde 1873 1,377, 1874 1,484 samt 1875 1,912.
Det synes således att antalet boktryckare och deras arbetare på
de 3 senaste åren stigit högst anseeligt. Ensamt denna omstän-
dighet bör åtminstone under vanliga förhållanden visa, att det är
en ganska blomstrande näring, och gå vi till specialiteter, finna
vi det också. Jag måste för min del bekänna, att jag knappast
känner någon näringsgren, som för närvarande är i Sverige i ett
mera blomstrande skick än boktryckerinäringen.

I långa tider hafva boktryckare och bokförläggare gjort så
goda affärer, att de i allmänhet lemnat efter sig betydlig förmö-
genhet, och i Stockholm har i senaste tider det ena boktryckeri-
palatset blifvit upprest efter det andra. För 5—6 år sedan anlade
central-tryckeriet sitt palats; ungefär samtidigt uppfördes ett annat
nästan lika storartadt tryckeri, och för närvarande är ytterligare
ett högst betydligt etablissemang under byggnad; men man har
icke hört omtalas att någon af dem, som vidtagit så vidlyftiga

byggnadsföretag, eller att boktryckare och förläggare, såsom näringsidkare betraktade, kommit på obestånd. Under sådana förhållanden förefaller det mig som om man svårigen skulle kunna åberopa, det boktryckeri- och bokförläggare-näringsarne för sitt bestånd behöfva nu ifrågasatta, högst betydliga tullnedsättning.

Detta är i korthet hvad som rörer desse näringsidkare och deras intresse. För att nu öfvergå till statens intresse i denna fråga, ber jag få anföra några beräkningar, grundade på de sista faktiska uppgifter, man erhållit från Kommerskollegium, eller för år 1875. Detta år importerades af papper "alla andra slag" 1,168,600 skålpund, hvarför tull efter 8 öre för skålpundet beräknades till 93,458 kronor. Skulle åter tullen för samma qvantitet papper beräknats efter 3 öre för skålpundet, hade densamma uppgått till allenast 35,058 kronor, hvadan på detta sätt skulle uppkommit en minskning i tullinkomsterna af 58,400 kronor. Men som Bevillnings-Utskottet, i strid mot finansministerns åsigt, ansett, att, om Riksdagen beslutade denna betydliga, 62½ procent stora tullnedsättning å papper, papperstillverkningsnäringsen borde erhålla en någorlunda equivalent genom borttagande af tullsatserna på åtskilliga af de varor, pappersbruken begagna, och då, alltjemt under år 1875, tullafgiften å husblås, lim och dylikt uppgick till 21,667 kronor och å stärkelse till 113,396 kronor, skulle, derest hvad Utskottet i den första punkten af detta betänkande föreslagit under år 1875 varit gällande, staten för detta år fått vidkännas en minskning i tullinkomsterna, uppgående till 193,493 kronor. Inom parentes vill jag här nämna att, om man beräknar statens förlust på minskad tullinkomst till ungefär detta belopp. 193,493 kronor, deraf i medeltal på hvarje boktryckare skulle belöpa sig omkring 1,240 kronor. Jag föreställer mig nu, ehuru jag naturligtvis icke kan känna till förhållandet, att näppeligen Sveriges boktryckare och bokförläggare tillsammans för närvarande erlägga i bevillning efter andra artikeln 193,000 kronor. Följden af bifall till Utskottets framställning skulle således onekligen blifva den, att dessa näringsidkare på detta sätt gjordes fria från skatt till staten; och det tror jag vore att gå något för långt i frikostighet.

Sedan jag nu något uppehållit mig vid boktryckarnes intresse och statens intresse, öfvergår jag till behandling af frågan om pappersbrukens intresse. Komitén har vid sitt betänkande fogat åtskilliga bilagor under försäkran, att deri förekommande uppgifter grundade sig på Kommerskollegii berättelser, och jag tager för gifvet att de derifrån äro riktigt återgifna. Den första af dessa bilagor innehåller uppgifter rörande tillverkningsvärdet af särskilda slag af papper vid de svenska pappersbruken under åren från och med 1865 till och med 1874. Dertill har jag från samma källa hemtat uppgifter af enahanda slag för år 1875. hvilka icke voro bekanta, då tullkomitén afgaf sitt betänkande. Af allt detta befinnes, att tillverkningen af fina och medelfina papperssorter under denna tid betydligt deklinerat. Under det år 1865 tillverkades regal-, imperial- och medianpapper för

*Tullen å
papper.
(Forts.).*

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

ett värde af 41,336 kronor, hade tillverkningen häraf år 1875 sjunkit till 11,559 kronor. Tillverkningsvärdet å postpappapper, som år 1865 uppgick till 96,937 kronor, hade år 1869 stigit till 140,664 kronor, men år 1875 ånyo sjunkit till 31,814 kronor. Likaså uppgick värdet af tillverkad skrif- och konceptpapper år 1865 till 446,999 kronor, 1869 till 730,783 kronor, 1874 till 1,062,334 kronor, men 1875 till allenast 629,478 kronor. Deremot har tillverkningsvärdet å tryckpapper stigit från 796,443 kronor år 1865 till 2,483,331 kronor år 1875, å kardus- och omslagspapper, makulatur- och gråpapper samt sockerpapper under samma tid från 498,094 kronor till 518,722 kronor och å "diverse sorters papper" lika ledes under samma år stigit från 971,091 kronor till 6,816,682 kronor. Resultatet häraf blifver, att äfven under nuvarande förhållanden och af skäl, som blefve allt för vidlyftigt att här beröra, tillverkningen af finare papperssorter i konkurrens med den utländska papperstillverkningen fortfarande är i nedgående; hvaremot tillverkningen af de gröfre papperssorter, i hvilka halm eller synnerligast trämassfabrikat till större eller mindre del ingå såsom råämne, på senare tider i högst betydlig grad tilltagit.

Af bilagan Litt. B till tullkomiténs utlåtande inhemtas de förändringar i afseende på in- och utförsel af olika papperssorter, som under det senaste decenniet egt rum, och visar sig deraf att under denna tid importen af finare och exporten af gröfre papper oupphörligen ökats.

Hvad pappersbruken i öfrigt beträffar är det väl känt att dessa, åtminstone under de senare åren — jag menar under tiden från år 1865 — på intet vis gjort några lysande affärer. Åtskilliga hafva måst cedera bonis, och då det i allmänhet icke är genom tidningspressen bekant hurudan ställningen är för de andra, som ännu äro solventa, vill jag icke tillåta mig att derom fälla något omdöme. Jag vet dock, att ett bland de största, om icke det största bruket, med en tillverkning, som uppskattas till 10,000,000 skålpund, på intet vis gjort några briljanta affärer. Det har årligen i tidningarne gifvit sin ställning till känna: och, om jag icke missminner mig, har under de senare åren utdelningen till aktieegarne icke uppgått till mer än sex å 8 procent.

I afseende på de följder, den föreslagna genomgripande tullenedsättningen skulle hafva för pappersbruken, tillåter jag mig återropa ett yttrande, som på begäran af tullkomitén afgafs af chefen för ett bland de största, om icke det största pappersbruket i riket. Han säger i detta yttrande bland annat, att den föreslagna, högst betydliga tullminskningen "ovilkorligen skall föranleda, att alla medel- och finare papperskvaliteter, för hvilka rudimaterierna hufvudsakligen hemtas utifrån, nära nog uteslutande skulle tillföras utifrån och omöjliggöra dessas tillverkning inom riket, hvilket bäst bevisas af de stora kvantiteter af dessa kvaliteter som med nu gällande tullsats under innevarande år (1876) importerats". Vi vilja med detta anförande ej låta påskina, att nedsättning i denna rubrik (papper alla andra slag) skulle omöjliggöra vår industriella verksamhet, då vi af vår papperstillverkning

exportera cirka 60 % och, i den händelse vi ej såge oss i tillfälle fortfara med tillverkning af finare fabrikater för afsättning inom landet, antingen måste minska vår tillverkning eller söka förskaffa oss ytterligare afnämare utrikes för ordinär vara af våra inhemska rudimaterier. Men deremot tro vi, att öfriga pappersbruk, för hvilka den inhemska afsättningen af dessa artiklar spelar en vida större roll än för oss, ganska kämbart skulle träffas af en sådan nedsättning, då vi ej tro att de äro i tillfälle förändra sin fabrikation så, att den blir lämplig för utländska marknaden, för hvilken deras anläggningar ej äro beräknade, och den inhemska konsumtionen ej skulle tillåta, att äfven de sysselsatte sig med fabrikation af ordinära varor för inhemskt behof."

Otvifvelaktigt äro dessa yttranden förtjenta af särdeles stor uppmärksamhet hos en hvar, som nitälskar för de svenska näringsarnes bestånd och förkofran, och jag hoppas därför, att desamma afven i denna Kammare skola tillvinna sig allt tillbörligt anseende.

Jag ber nu vidare att få fästa uppmärksamheten på hvad denna fråga i verkligheten gäller. Det är synnerligen svårt att uppgöra en medelberäkning af värdet utaf den stora rubriken "papper alla slag", som omfattar en oändlighet af särskilda sorter, hvilka ega ett värde varierande från 20 öre till 6 kronor pr skålpund. Att på sådan grund uppgöra en medelberäkning af värdet är således ganska svårt, men det vill förefalla mig, som skulle Bevillnings-Utskottet eller tullkomitén — jag minnes nu icke hvilkendera, och det är också likgiltigt, då det är samma person som är dominerande på båda ställena — hafva funnit ett antagligt medelvärde af femtio öre per skålpund för de pappersslag, hvarom här är fråga. Den nu gällande högsta tullen är 8 öre. Den skulle således motsvara 16 procent af varans värde. Blifver nu tullen, i enlighet med Utskottets förslag, nedsatt till tre öre, så kommer den att, efter ett medelpris å 50 öre, med ens minskas till 6 procent. Nu frågar jag: är den nuvarande tullsatsen å 8 öre per skålpund, motsvarande 16 procent skydd, så hiskeligt tryckande? Man skulle ju kunna jemföra den med tullen i åtskilliga länder, som åtnjuta, åtminstone hos massan af nutidens folk, anseendet af att vara frihandlande, såsom t. ex. Frankrike.

Jag vill icke inlåta mig i några specialiteter om papperstullen derstädes och i andra länder, hvilket skulle föranleda till allt för stor vidlyftighet, men hvad jag vill nämna är, att Frankrike har än i denna stund efter 1860 och 1865 års traktaters tariffer en tull af 6 francs för 100 kilogram af stångjern, denna halfförädlade vara. Det är möjligt, men föga troligt, att det skall lyckas för de utmärkta män, som nu skola göra upp ny traktat med Frankrike, att få denna tullsats nedsatt till den svenska stångjernsindustriens fördel. Jag betviflar dock, att detta skall komma att lyckas för våra underhandlare. Hvad utgör emellertid 6 francs tull per 100 kilogram? Jo, i det närmaste 2 kronor pr centner. Om våra stångjernstillverkare skulle vara så lyckliga, att få upp priset för sitt stångjern till 8 kronor per centner — för närvarande gäller det knappt 7

*Tullen å
papper.
Forts.*

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

kronor — så motsvarade dessa två kronor för införseln i Frankrike nära 25 procent. Der hafva vi ett frihandlande land, som tidt och ofta åberopas för sina liberala grundsatser, Bastiats fädernesland, som på en sådan nödvändighets- och halfförädlad vara har en tullsats af minst 25 procent; men vi svenskar, vi rygga tillbaka och se med fasa på en tullsats af 16 procent för en fullfärdig vara.

Hvad statens förlust beträffar, som jag förut påpekat, så kan den väl icke uppskattas till så mycket som jag på grund af de föreliggande handlingarne antagit, eller 193,000 kronor; hvilket skulle betydligt öfverstiga boktryckarnes hela bevilning. Sannolikt kommer förlusten icke att blifva så stor, ty följden måste blifva den, att när tullen minskas så högst ansenligt, skola vi få en orimligt ökad import. Jag håller för mycket sannolikt, att i första rummet Tyskland skall öfversvämma oss med sitt ofantliga lager af papper, som det vill blifva af med till hvad pris som helst. Jag frågar eder nu, mine Herrar! Hvad skola vi betala denna stigande import med? Antingen med guld eller vexas, såsom öfverskottet på vår export och vår fraktfart. Det vill emellertid förefalla mig, att det blir allt mer och mer kinkigt att skaffa dessa vexas under nuvarande förhållanden; och att då onödigtvis blottställa oss för en ytterligare import af åtskilliga miljoner kronors värde för att gynna en industrigren, som dessförutan slår sig särdeles väl ut. det tyckes mig vara något betänkligt. Visserligen kan man säga, att när det går dåligt för vår export och vår fraktfart, så gör det ingenting, derföre att vi kunna upptaga lån i utlandet. Ja, vi låna i utlandet i stort och i stigande. Staten lånar från sitt håll, allmänna hypoteksbanken upptager lån utrikes, och våra andra banker skuldsätta sig äfvenledes i utlandet för icke obetydliga belopp. Vi skuldsätta oss, å la bonne heure, men huru länge räcker det! Det är möjligt att denna kreditbubbla en gång, kan hända snart nog, brister, och då blir det ett helt annat ljud. På dessa grunder anhåller jag för min del om afslag på Bevilnings-Utskottets förslag i första punkten.

Men medan jag har ordet, så ber jag få göra ett litet tillägg. Det är känt, att Sverige nu har seglat under den s. k. frihandelsflaggan sedan år 1865, och då det icke nu är tillfälle att derom yttra sig, så skall jag icke säga något om resultaten af denna kraftyttring förr än jag möjligen dertill blifver uppmanad; men då skall jag icke underlåta att framlägga för Kammaren dessa resultat enligt min uppfattning. Hvad jag nu emellertid vill nämna, det är, att det låter sig icke förneka, herrar frihandlare må deröfver vara än så ledsna, att det öfvergår Europa och åtskilliga andra länder en fläkt af protektionism, som dessa herrar helst skulle vilja ignorera, men som de icke kunna ställa sig okunniga om. Protektionismen reser för närvarande sitt hufvud i åtskilliga länder, såsom i Ryssland, Tyskland, Österrike, Italien, Spanien, Frankrike och Amerikas förenta stater, för att icke tala om de tillstymmelser till protektionism, som man finner

i engelska Ostindien och Australien. Jag vill blott nämna några ord om dessa kuriösa företeelser, som man ännu för 5 år sedan i Sverige skulle hafva ansett för omöjliga, ty ingen, menade man då, kunde väl vara så kortsynt i hela den civiliserade kristenheten, att man kunde förutsätta att protektionismen åter skulle resa sitt hufvud.

*Tullen &
papper.
(Forts.)*

Samtidigt med att franska banken nyss nedsatte sin ränta till två procent — i parentes sagdt hafva vi sedan länge varit lyckliggjorda med sex, och jag fruktar till och med åtta procent ränta, och så lycklig har vår ställning varit sedan flera år, att våra förnämsta banker oupphörligt tillkännagifva, att de låna upp penningar mot fem procent — samtidigt med denna räntenedsättning, som naturligtvis var till fördel för alla dem, som hafva att göra med denna bank, så har franska handelsministern, sedan de negociationer, som under lång tid pågått med England om en ny handelstraktat, icke ledt till något tillfredsställande resultat, i början af denna månad medgifvit de stora nationella manufakturerna att tillsätta en rådgifvande komité af fem ledamöter för att med de franska och engelska delegerade debattera om tulltarifferna. Alla dessa fem ledamöter äro, horrible dictu, protektionister med den bekante Pouyer-Quertier i spetsen. Dessa fem ultra protektionister, efter min uppfattning, tillsattes för att skydda de franska hufvudnäringarne, bomulls-, ylle- och jernindustrierna; ty, såsom Herrarne väl veta, hör icke sidentillverkningen till denna kategori, emedan Frankrike är sedan lång tid tillbaka så öfverlägset andra länder i denna industrigren, att det icke behöfver någon tull för sidenvaror. Detta skedde i det frihandlande Frankrike, i Bastiats fädernesland, så nyligen som i April månad 1877.

Såsom Herrarne veta, hafva de tyska protektionisterna allt sedan förliden höst, då beslutet om tullfrihet för jern och åtskilliga jernvaror snart skulle gå i verkställighet, vid flera tillfällen höjt sina röster mot denna, redan inträdda, tullfrihet. Tyskland, eller rättare sagdt Preussen, har emellertid en frihandlare till finansminister, och denne har ännu icke velat gifva med sig; men oansedt att de icke fått sin vilja fram, hafva de tyska protektionisterna ånyo inkommit till Riksdagen med en petition om tull för jern, maskiner etc. Der tittar således protektionismen om igen fram. Österrike, som länge legat i underhandling med England om en ny tariff för vissa näringsalster, har för några månader sedan kommit öfverens med England om uppgörande af en tariff hufvudsakligen för bomulls-, linne- och yllevvaror. Denna tariff är, när jag jemför den med svenska förhållanden, för en mängd artiklar väsentligen högre än den hos oss gällande. Der återigen protektionism!

Rysslands finansminister, Herr von Reutern, framkom redan 1875 med en framställning derom, att det vore nödvändigt att i anseende till den högst betydliga importen af jernvaror upphjelpa den inhemska industrien; förklarande han sig framdeles vilja inkomma med förslag i ämnet, som skulle underställas vederbörande, innan regeringen toge sitt beslut. Af de framställningar, han då

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

gjorde, har en redan nu gått i verkställighet. I Mars år 1877 utkom nemligen en förordning i Ryssland, att alla nya jernvägsbolag skola förbinda sig att hädanefter köpa all sin jernvägs-materiel af inhemska fabrikanter, äfvensom att enahanda förpligtelse skall åligga jemväl de nu befintliga jernvägsbolagen; men att åter de ryska fabrikanterna skulle få tullfritt införa de för denna industri erforderliga rudimaterierna och derförutan erhålla premier och annat understöd. Ryssland synes sålunda icke vara sinnadt att frångå sin gamla protektionism, utan tvärtom, att fortgå på skyddstullsystemets bana. Herrarne behagade alltså finna, att ryska finansministern gått till väga i rak motsats emot hvad vi svenskar göra; ty vi köpa nästan allt hvad vi behöfva för vår jernvägsmateriel från utlandet. Vi hafva icke ens kommit så långt, ehuru vi veta att de svenska fabrikanterna hafva ytterst svårt att i utlandet afsätta sina jernvaror, att vi förklarat, att staten skall gynna den svenska industrien och köpa här i landet hvad vi i detta afseende behöfva, utan tvärtom har staten kontraherat med engelska tillverkare om vårt rälsbehof ända till 1880.

Jag har icke ansett obehöfligt att påpeka dessa förhållanden, innan jag lemnar ordet, och anhåller i öfrigt om Kammarens välvilliga öfverseende, att jag så länge upptagit tiden; men jag har velat uttala min innerliga öfvertygelse, emedan jag anser den nu föreliggande frågan vara så vigtig, att det fordras mycken betänksamhet, innan man lättsinnigt öppnar vägen till att ytterligare förstöra Sveriges industri genom stadganden, som, efter min uppfattning, skulle komma att medföra ganska betänkliga följder.

Friherre De Geer. Carl Emanuel: Att nedsätta tullen på "papper alla slag", såsom här är föreslaget, från 8 till 3 öre är en åtgärd, så våldsam i mina ögon, att jag af det skälet icke vill till ett sådant resultat bidra. Utskottet har hemtat ett stöd för sitt förslag i tullkomiténs betänkande, ty tullkomitén har kommit till samma resultat lättvindigt nog. Komitén stödjer sig såsom motiv därför på en sats, som jag skall be att få ur komitébetänkandet uppläsa. Angående tullen på papper heter det, att den "hvarken vore lämplig såsom beskattning till statskassan eller behöflig såsom skydd för den inhemska papperstillverkningen". Detta är visserligen ganska möjligt, men icke hafva dessa ord kunnat verka på min öfvertygelse om satsens ofelbarhet. Ur en annan tonart talar en ledamot af komitén som är reservant, och då han anför skäl, som i mina ögon äro ganska giltiga, ber jag att få uppläsa några punkter i hans reservation. Reservanten är Knut Styffe, så att ingen torde kunna anse reservanten icke vara fullt sakkunnig. Han säger bland annat: "Enär man icke eger grundad anledning till den förhoppning, att nuvarande för pappersindustrien ofördelaktiga konjunktur skall i någon väsentlig mån förbättras före ingången af nästa år, då de nya tullsatserna å papper skola börja tillämpas, är det endast med tvekan jag vågar föreslå tullsatsen för nyss nämnda rubrik "andra slag" till 4 öre

per skålpund; men jag finner mig böra göra detta för att kunna vinna fördelen af lika tull för allt skrif-, tryck-, plansch-, sug- och tapetpapper, och emedan jag anser det vara af stor vikt både för fabrikanter och konsumenter, att ingen ovisshet kan uppstå om den tull, dessa papperssorter skola draga“. Då jag för min del instämmer i dessa åsikter ber jag endast att få tillägga, att jag kommer att lägga min röst för afslag å den nu föredragna punkten.

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

Herr Odelberg: Det är, som vi veta, en förment otydlighet i tullagstiftningen rörande artikeln papper och en deraf föranledd tvist emellan tvenne importörer, å ena sidan, och Tullstyrelsen på den andra, som giivit en må hända välkommen anledning till, att förevarande förslag om nedsättning i tullen å papper redan vid denna riksdag framkommit. Jag tror för min del, att det icke torde vara omöjligt att afhjelpa denna otydlighet, om någon sådan förefinnes, utan en dylik åtgärd, men jag inser, att detta icke vore i systemets anda. och därför få vi kämpa derom redan vid denna riksdag. Det är bekant att pappersindustrien i vårt land länge varit i stark utveckling. Vi exportera högst betydligt med papper, utöfver hvad vi importera, men det slags papper, som vi hufvudsakligen exportera, är tryckpapper, tapetpapper, förhrydningspapper, makulatur och dylikt, hvilket tillverkas af ylletrasor, trämassa och halm. hvartill sättas en del andra ämnen, bland hvilka jag hört uppgifvas äfven lera. Helt annorlunda är förhållandet med de finare slag af papper. hufvudsakligen postpapper och skrifpapper, hvaraf importeras öfver en miljon skålpund om året. Konsumtionen i landet häraf är icke så synnerligen stor, men ungefär hälften af hvad vi konsumera importeras. Om nu på sådant papper tullen skulle nedsättas från 8 till 3 öre, eller till 37 procent af dess nuvarande belopp, är det mer än troligt att med de tillgångar på papper, som för närvarande lära finnas i Europa, vi skola blifva öfversvämmade deraf och våra få fabriker komma att gå under. Jag vill med ett exempel, hemtadt ur en vid tullkomiténs betänkande fogad reservation, visa effekten af en sådan åtgärd. Der anföres nemligen af reservanten, Herr Lenning, att på senare tider åtkilliga anläggningar blifvit gjorda för tillverkning af finare papper. Han anför, att, efter en uppgift som kommit komitén till handa, vid ett pappersbruk år 1876 tillverkades 1,500,000 skålpund dylikt papper. Det visar, att denna industrigren är stadd i en ganska stark tillväxt. Om nu i tullen för detta slags papper en nedsättning egde rum af fem öre per skålpund, och i följd deraf priset på papper minskades med motsvarande belopp, skulle det för denna fabrikant uppkomma en minskning i påräknad inkomst af 75,000 kronor. Jag frågar nu, om det kan anses lämpligt att vidtaga åtgärder, som kunna hafva en sådan effekt och som antagligen skola föra med sig, att det ifrågavarande pappersbruket icke vidare kan fortsätta med sin tillverkning. Den quantitet postpapper och skrifpapper, som under år 1875 tillverkades i landet, ut-

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

gjorde, enligt Kommerskollegii berättelse, 1,007,000 skålpund samt 14,366 ris. Då nu ett ris, enligt hvad jag haft tillfälle att öfvertyga mig om, väger ungefär 15 skålpund, gör hela tillverkningsbeloppet i vikt 1,222,400 skålpund. Samma år importerades 1,022,000 skålpund papper, som förtullades enligt tulltaxerubriken "papper andra slag". Deribland var naturligtvis äfven något tryckpapper, hvaraf beloppet dock icke torde kunna särdeles högt uppskattas, troligen icke till mer än 22,000 skålpund. Om således importen af post- och skrifpapper skattas till en million skålpund, och dertill lägges beloppet af landets egen tillverkning af nämnda pappersslag under sagda år, vid pass 1,200,000 skålpund, så erhålles en siffra 2,200,000, som i det närmaste torde angifva landets förbrukning af post- och skrifpapper under år 1875 och möjligen kan antagas såsom medeltal för Sveriges årliga förbrukning af dessa papperssorter. Jag tror icke, att man kan beräkna antalet skrifkunniga personer i vårt land till mindre än 2,000,000 och om vi då på dem fördela nyss nämnda summa af konsumeradt papper, kommer det ungefär ett skålpund eller litet mera på hvar och en. Om nu Bevillnings-Utskottet skulle uppnå det syfte, jag tror Utskottet haft med den föreslagna nedsättningen, eller att bereda bättre pris på papper, blir det en besparing på skrifmaterial af i medeltal ungefär 5 öre om året för hvarje skrifkunnig person. Det kan tyckas, att alla, som vilja räkna sig ibland de skrifkunniga, böra vara tacksamma för den besparing i utgifter för skrifmaterialier, som med den föreslagna tullnedsättningen afses, men jag får bekänna, att jag icke räknar mig till de tacksammas antal; jag gör hellre en uppoffring, vore det ock tjugu gånger ofvan nämnda summa, än jag, genom åtnjutande af en förespeglad liten besparing vill medverka till stora förluster för andra mina landsmän, hvilka uti ifrågavarande industri nedlagt kapital och arbete.

Tryckpapper är af alla pappersslag naturligtvis det, som mest förbrukas. Enligt den föreslagna tullsatsen skulle artikeln tryckpapper komma att draga ett öre högre tull än för närvarande, och mången förmodar kanske, att denna högre tull på tryckpapper skall i någon mån ersätta minskningen i tullen på post- och skrifpapper; men då importen af tryckpapper hittills icke varit särdeles betydande; och då, äfven hädanefter, det icke torde komma att förtullas någon större quantitet af sådant papper, hvars tillverkning inom landet vida öfverstiger behovet, kan en sådan beräkning ej tillmätas något sken af sannolikhet.

Likasom den förmenta tvetydighet i tulltaxan, som nyss omnämndes, gifvit anledning till förslaget om nedsättning i tullen på papper, har sjelfva denna nedsättning föranlett förslag om borttagande af tullen på åtskilliga andra hittills tullpligtiga artiklar, hvilka anses såsom beredningsämnen vid papperstillverkningen. Den lindring i omkostnaden för pappersfabrikationen, som härigenom skulle beredas, blir dock, enligt meddelande af en annan reservant inom tullkomitén, icke särdeles betydlig, då samtliga tullomkostnaderna för dessa artiklar icke kunna beräknas

högre än till fjorton hundradelar af ett öre per skålpund tillverkad papper. Dervid vill jag dock icke nu uppehålla mig, enär jag sannolikt får tillfälle att sedermera dertill återkomma, men jag kan icke underlåta att fästa uppmärksamheten på ett annat ämne, som för pappersindustrien torde vara af vida större vikt än något af de tillverkningsämnena, hvarom här är fråga. Det är nemligen artikeln lumpor. Så vidt jag har mig bekant, på grund af uppgifter, som jag har anledning tro vara tillförlitliga, är utförseltullen på lumpor ännu bibehållen i de flesta europeiska länder, som icke helt och hållet hängifvit sig åt frihandelsteorierna. Denna tull är, såsom vi veta, för länge sedan afskaffad hos oss, till lumpsamlarnes fromma, såsom det då hette, men naturligtvis icke till pappersfabrikanternes. Den mesta lump, nemligen ända till 80 procent deraf, som till Sverige införes, tages från Tyskland, och derifrån hemtas äfven större delen af det finare papper, som här konsumeras. Jag tror mig veta att i Tyskland utförseltullen för lump utgör 3 kronor 84 öre för svensk centner, och det följer deraf, att, då vi behöfva taga lump från Tyskland, papperet här fördyras med minst lika stort belopp, som betalas i utförseltull på lumpor. Jag har mig äfven bekant, att man af 100 skålpund lump erhåller 50 å 60 skålpund papper, och om jag då fördelar utförseltullen för dessa 100 skålpund lump, eller 3 kronor 84 öre, på de 60 skålpunden papper, får jag en tillökning i kostnaden för papperet af minst 6 öre per skålpund, hvilken ökade kostnad drabbar den svenske pappersfabrikanten. När man dertill lägger, att, såsom vi väl veta, i Tyskland för närvarande är öfverproduktion i nästan alla industrigrenar och icke minst i papper, för hvilket man alltså måste söka marknad i andra länder, är det ganska sannolikt, att vid tillämpning af en tullstadga, som medgifver 3 öres tull för finare papper, vi skola blifva öfversvämmade af denna vara.

Då jag nu kommer att yrka afslag å Bevillnings-Utskottets förslag med hänsyn till att det skydd, som den ifrågavarande näringen för närvarande har, måtte fortfarande varda bibehållen, får jag bekänna, att jag gör det icke allenast på grund af hvad jag hittills anfört, utan hufvudsakligen af den anledning att jag vill, i hvad på mig kan ankomma, motarbeta det system, som i vår statshushållning nu är rådande, ett system, som, under tillkännagifvet syfte att genom låga tullsatser befordra konsumenternes fördel, den tvetydiga fördelen att få köpa för godt pris, föranleder en oupphörligen ökad import af nästan alla förädlade varor, som, om det icke gynnar, åtminstone icke motarbetar en ständigt fortgående sköfving af landets skogar, i ändamål naturligtvis att dermed betäcka den stora importen; och som, då exporten af skogsprodukter, rundtimmer och pitprops, bjelkar och sparrar m. m., icke förslår att betäcka denna import, ärligen fyller bristen med utländska lån. Detta är ett system, som jag anser vara i högsta måtto förderfligt och som jag därför anser för en pligt att efter förmåga motarbeta. Jag yrkar således afslag å den föredragna punkten.

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

Herr Bennich: Jag skall söka att så mycket som möjligt hålla mig till själfva saken och icke ingå i vidlyftiga undersökningar om företrädet af det ena eller andra lagstiftningssystemet: vi hafva så många gånger derom tvistat, att jag är öfvertygad det hvarje Kammarans ledamot derom nu mera har sin bestämda åsigt.

Här har blifvit framställt den sats, hvilken i första rummet måste undersökas, nemligen, att det alls icke vore någon fara att bibehålla den för papper nu gällande tullagstiftningen, icke något behof att förändra densamma. Om detta verkligen vore händelsen, så är det helt naturligt att, med den åsigt, som på senare tiden hos Riksdagen gjort sig gällande, man icke ens i den begränsning, som nu är i fråga, för närvarande borde gifva sig in på detta lagstiftningsområde, utan afbida den förestående allmänna revisionen af tulltaxan. Men det är ty värr just händelsen, att frågan om papperstullarne särskildt kräfrer en skyndsam lösning. Det förhåller sig väl icke så, som en och annan talare här uppgifvit, att det allenast är den klagan öfver ett par enstaka förtullningsåtgärder, hvilken af tvenne boktryckare blifvit hos Kongl. Maj:t anford. som framkallat denna fråga. Det är fastmera en allmän klagan, som på senare åren varit rådande öfver lagstiftningens nuvarande obestämdhet och svårigheten vid dess tillämpning, som ådagalägger behofvet af förändring. Om detta kunna Herrarne vinna tillförlitlig upplysning, bland annat deraf, att redan år 1876, innan något af de klagomål, hvilka här blifvit omförmälda och främst afhandlas i tullkomiténs utlåtande, framkommit, fann sig Tullstyrelsen föranlåten ingå till Kongl. Maj:t och fästa uppmärksamheten derpå, att lagstiftningen i sitt nu varande skick vore så obestämd och gäfre anledning till så mycket tvist och osäkerhet, att det, enligt styrelsens åsigt, vore en nödvändighet att få densamma förenklad och mera bestämd. Denna Tullstyrelsens framställning öfverlemnades vid sista riksdagen af Kongl. Maj:t till Bevillnings-Utskottet, och Utskottet tog redan då saken i mycket allvarsam behandling, hörde en mängd pappersfabrikanter och förbrukare af papper, samt var nära på enigt om att föreslå en åtgärd i samma riktning, som af den nu varande komitén blifvit framställd, och hvilken Kongl. Maj:t genom den nädiga propositionen bragt under Riksdagens pröfning. Men, just som man var nära att afsluta denna fråga, kom underrättelse om att franska handelstraktaten blifvit uppsagd, och endast på den grund samt med afseende derpå, att pappersfrågan, lika som öfriga tullfrågor, ansågs komma att ofördröjligen underkastas en fullständigare och mångsidigare utredning. än Utskottet åt någon del deraf kunde åstadkomma, föranleddes Utskottet att, med erkännande utaf behofvet af en ändring i förevarande afseende, hemställa att frågan för det då varande måtte förfalla. Riksdagen lät dervid bero. Sedan dess hafva, såsom Herrarne behagade finna, nya och ännu mer brinnande strider uppstått om tillämpningen af tullbestämmelserna för papper, och det är dessa förhållanden, icke ensamt tvenne boktryckares klagan, som föranledt den särskilda

*Tullen af
papper.
(Forts.)*

utredning, Kongl. Maj:t uppdragit åt den nedsatta tullkomitén, och hvaraf förevarande framställning till Riksdagen blifvit en följd. Behovet af en förändring, ett förtydligande och en förenkling af papperstullen kan icke förnekas af någon, som följt med denna fråga. Jag erinrar mig ganska väl, att då vid 1874 års riksdag Bevillnings-Utskottet föreslog den af Riksdagen vidtagna åtgärd att nedsätta tullen på tryckpapper och dermed jemförliga pappersslag från 4 till 2 öre, så var det verkligen inom Utskottet allvarsamt ifrågasatt att bestämma en gemensam tullsats för alla nu ifrågavarande pappersslag. Då, såsom så ofta, framhöllos dock betänkligheter mot att från Utskottets sida vidtaga någon genomgripande åtgärd, och den blef icke heller vidtagen. Emellertid nedsattes år 1874 tullen på tryckpapper till 2 öre, och det därför, att boktryckerierna på samma gång för sin handtering betogos allt tullskydd derigenom, att de tryckerialster, som förut varit belagda med tull, då förklarades tullfria. Med tullfriheten för boktryckerialstren borde naturligen förenas största möjliga lindring i tullafgiften för det hufvudsakligaste materialet, tryckpapperet. Och man beslöt en nedsättning till 2 öre i tullen för tryckpapper i ändamål att denna nedsättning verkligen skulle komma tryckerierna till godo. Detta skulle den äfven hafva gjort, så vida tryckerierna fortfarande för sin verksamhet begagnat samma slags papper, som af ålder hänförts till tryckpapper, d. v. s. olimmadt. Men vid industriens utveckling hafva äfven oupphörliga förändringar i papperstillverkningen inträffat, bland andra den förändring, som här spelar en stor roll, att man numera för tillverkning af tryckpapper mera allmänt begagnar sig af mindre ädla rudimaterier än tillföre och i stället tillsätter limämnen, för att göra papperet användbart. Sådana förändringar i industrien, hvilka alltjemt försiggå, påkalla att tullagstiftningen följer med och så förändrar sina föreskrifter, att de passa in på de nya förhållandena. Men detta har icke blifvit iakttaget. Man hade sagt, att tryckpapper och sugpapper med flera dylika slag, eller med ett ord allt olimmadt papper, skulle få en lägre tull, men derigenom att man så uppställde rubriken, blef följden, att den nedsättning, man ville bereda tryckerihandteringen, icke kunde komma densamma till godo i vidsträcktare mån, än så vidt den fortfarande använde olimmadt tryckpapper. Nu är det ju alldeles klart, att boktryckerierna, hvilka, såsom redan är nämnt, numera allmännare begagna mer eller mindre limmadt tryckpapper, måste anse sig hafva berättigadt anspråk på den vidsträcktaste tillämpning af den å tryckpapper stadgade tullnedsättningen, då de få underkasta sig borttagandet af det tullskydd, som förut tillkommit dem; men det är å andra sidan icke mindre klart, att om tullnedsättningen tillämpas på allt limmadt papper, som till tryckning kan användas och verkligen användes, gifves icke någon allmängiltig objektiv grund, efter hvilken den i tulltaxan tydligen afsedda, betydligt olika tullbeskattning för "tryckpapper" och "papper, andra slag" skall kunna i prak-

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

tiken iakttagas. Det visar sig alltså nödvändigt, att sammanföra alla dessa slag under en gemensam tullsats, på det att industriidkaren må veta hvad han skall betala, och tullmyndigheterna på olika platser tillämpa tullbestämmelsen lika, samt mannamån och orättvisa icke må anses ega rum.

Således kan det icke riktigt sägas, att det icke ligger någon fara i att bibehålla de gamla tulsatserna. Visserligen går icke landet derigenom under, människors lif och välfärd bero icke derpå, men likhet inför beskattningslagen är deraf beroende, och detta är, enligt mitt omdöme, nog stor anledning till skyndsam förändring. Det bör dessutom väl observeras, och tullkomitén har äfven i sitt betänkande derpå fästat uppmärksamheten, att det icke numera finnes något land, der man icke förer tillsammans under lika beskattning alla ifrågavarande papperssorter, utom, i vissa länder, dem, som äro helt och hållet olimmade; ty så snart ett limämne blifvit i papperet tillsatt, upphöra alla objektiva skiljemärken för de olika pappersslagen.

Detta gäller om nödvändigheten att vidtaga en ändring och att sätta en lika tullsats för allt papper. Nu säger man, i fråga om denna tullsats, att det icke kan vara något behof att nedsätta densamma, enär boktryckare och bokförläggare göra briljanta affärer, under det deremot pappersfabrikanter göra dåliga. Är det då icke andra än boktryckare och bokförläggare, som begagna papper? Jag tror, att det icke finnes någon individ i landet, icke någon industri, för hvilken papper icke är ett mer eller mindre viktigt materiel. Vi hafva sedan lång tid tillbaka i vår tullagsstiftning erkänt och tillämpat en grundsats, hvilken jag tror att icke ens våra protektionister vilja motsätta sig, nemligen den, att tullfrihet bör ega rum för maskiner, redskap och beredningsämnen, af hvilka industrien har synnerligt behof.

Är icke papperet fullt lika berättigadt att anses såsom en af de främsta nödvändighetsvarorna för industriella ändamål? Utan tvifvel är det så. Man borde därför, om man vill fullfölja den grundsats, som i allmänhet gjort sig gällande i vår tullagsstiftning, förklara papper tullfritt; och jag får säga, att min öfvertygelse är den, att om vi vore nog djerfva att taga ut ett sådant steg, skulle vi ändock icke förstöra vår pappersindustri. Den komme att det oaktadt ega bestånd, lika väl som våra maskinverkstäder bestå, fastän vi gjort maskiner fria från tull, lika väl som våra skeppsvarf bestå, oaktadt vi borttagit registreringsafgiften å införda fartyg, eller vårt landtbruk består, oaktadt dess förnämsta produkter, spanmål, mjöl, smör och ost, blifvit tullfria. Jag har i snart 40 år med uppmärksamhet följt dessa frågor och dervid nogsamt iakttagit, att för hvarje artikel, som gjorts tullfri, det må nu hafva gällt landtbruket eller mekaniska verkstäder eller skeppsvarf eller hvad som helst, så har alltid för sports samma klagan från vederbörande industriidkares sida, som nu från pappersfabrikanternes, elier att de skulle blifva ruinerade. "Sverige är icke", säga de, "ett sådant land, att dess näringar kunna bestå utan tullskydd. Vårt magra land med dess långa

vintrar kan icke täfla med lyckligare lottadeländer. Huru underlägset är icke vårt jordbruk, huru underlägsna äro icke våra skeppsvarf m. m.? Derfor måste vi blifva ruinerade, om man tager bort tullen för landtmannaprodukter, för fartyg" m. m. Sådan klagan fick man höra; men nu icke blott bygga vi till eget behof fartyg, utan vi till och med sälja sådana till utlandet; vi sälja smör och ost till andra länder, och ingen lärer väl nu påstå, att det behöfves någon tull till skydd för vårt landtbruk. Jag vill icke säga, att om jag frågade en eller annan jordbrukare eller en eller annan maskintillverkare, huru vida det icke skulle vara fördelaktigt att få en skyddstull, att de skulle svara nej på en dylik fråga. Det är nemligen icke så lätt att frigöra sig från den föreställningen, att det vore en vinst för mig, om jag genom lagstiftningen sattes i tillfalle att beskatta min granne. Nu är dock icke fråga om att taga bort tullen på papper, som omförmäles uti förevarande punkt, utan att åsätta det en tullsats, som kan vara billig och rimlig, och den är föreslagen till 3 öre. Den är sålunda högre, än den tullsats, som år 1874 fastställdes för tryckpapper, men 5 öre lägre än den, som gäller för "papper, andra slag", och utgör omkring sex procent af medelvärdet på denna artikel. Är då sex procent af hela värdet på en sådan nödvändighetsvara som papper en betydlig beskattning? En ärad talare räknade ut — huru vida han räknade rätt, lemnar jag derhän — att denna beskattning skulle utgöra 5 öre per individ om året, och yttrade, att detta belopp kan man väl undvara. Men då man betalar 5 öre för att man förbrukar papper, så betalar man flera kronor för att man brukar kläde, några kronor för att man brukar linne, lika mycket för att man begagnar bomull o. s. v., så att om man uträknar hvad man betalar i skyddstullar för sin förbrukning, så uppgår det sannerligen till ganska betydliga belopp.

Pappersfabrikerna, säger man, kunna icke berga sig vid en så våldsam nedsättning i tull, som den nu ifrågasatta. Jag ber att i det afeendet få återopa ett exempel från den sist förflutna tiden och från en handtering, som ligger den här i fråga varande ganska nära. Det finnes en fabrikation, som afser tillverkandet af papperstapeter och border. Dessa hade till år 1864 en tullsats af 40 öre per skålpund. Det var en ganska ny handtering här i vårt land och den fordrade en viss konstskicklighet, flera konstnärliga biträden för mönsterritningar o. s. v. När nu handels-traktaten med Frankrike skulle afslutas, sade fransmännen: "detta är en af våra hufvudsakligaste exportartiklar och vi vilja hafva en betydlig nedsättning i tullen derå". Denna nedsattes äfven på grund häraf till 8 öre; men då fick man höra, att den svenska tapettillverkningen naturligtvis skulle gå under, då tullen nedsattes till $\frac{1}{5}$ mot hvad den var förut. Huru har det emellertid gått med tapetfabrikationen? Såsom vi se af komiterades utlåtande, har det gått ganska bra. År 1864 utgjorde värdet af den svenska tapettillverkningen 310,067 R:dr R:mt, år 1869 257,883 R:dr — det hade sålunda sjunkit de första åren efter franska handelstraktaten —

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

men år 1874 uppgick värdet å denna tillverkning till 618,129 R:dr. Sålunda oaktadt dessa artiklar fått sig åsatta endast $\frac{1}{5}$ af den gamla tullsatsen, hade tillverkningsvärdet under nyss nämnda år stigit med mer än 100 procent. Tapetfabrikerna fingo naturligtvis uthärda en ofantligt svår konkurrens till följd af en sådan *väldsam* åtgärd, hvarigenom tullen nedsattes från 40 till 8 öre; men det visade sig, att, detta oaktadt, steg utförseln af tapeter och border sedan år 1864 ifrån 3,930 skålpund till 122,158 skålpund, hvartill den uppgick år 1875, under det att införseln samma tid steg från 21,779 till 209,342 skålpund. Det var sålunda icke nog med att man, oaktadt tullnedsättningen, kunde uthärda en täflan med utlandet här hemma, utan man uppträdde täflande i andra länder och det så starkt, att under det införseln tioudubblades, blef utförseln fyratioudubblad. Hade Herrarne emellertid frågat tapetfabrikanterne vid den tid, då tullen nedsattes, om deras tankar beträffande denna nedsättning, så hade de svarat, att de skulle komma att gå under; men som vi sett, så hafva de icke gjort det. Och hvad är det väl, som skulle göra att pappersfabrikationen skulle gå under? Den åtnjuter tullfrihet för lump eller flere andra utensilier och, der den icke haft tullfrihet förut, hafva nu Kongl. Maj:t och Bevillnings-Utskottet föreslagit en sådan. Hvarför skulle de då icke kunna bestå? Männe handteringen är synnerligen komplicerad? Ingalunda. Den är äfven en af våra äldsta och har i landet bedrifvits redan i århundraden.

Den norska tullkomitén, som nedsattes år 1874, och om hvilken man icke kan påstå, såsom om den härvarande, att den bestod af exklusiva frihandlare, yttrade äfven, att pappershandteringen vore en gammal handtering inom landet, som borde kunna uthärda en täflan med utlandet, och den föreslog derfor en nedsättning i tullen för papper, andra slag, från 5,7 öre, till 3,4 öre, per svenskt skålpund, under det att den bibehöll tullfrihet för så beskaffadt tryckpapper, som icke kan ändamålsensligen användas till skrifning eller ritning, d. v. s. olimmadt tryckpapper. Ett annat bevis för, att det icke torde vara någon fara för pappersfabrikationens bestånd, derest den nu föreslagna tullsatsen införes, ber jag få hemta från en uppgift, som blifvit tullkomitén meddelad. Det finnes nemligen här i landet ett pappersbruk, som är mycket väl ansedt och som tillverkar betydliga quantiteter olimmadt tryckpapper. Under loppet af åren 1874 och 1875 uppgick tillverkningen af så beskaffadt papper derstädes till omkring en half million skålpund. Skyddstullen för sådant papper är nu allenast 2 öre per skålpund. Men nu är det upplyst och konstateradt, att tillverkningen af olimmadt papper är mycket dyrare och svårare än den af limmadt sådant, emedan man till det förra måste begagna mycket ädlare materiel, och detta oaktadt har olimmadt tillverkning bestått med en tull af 2 öre.

Jag tror, att det finnes ledamöter i denna Kammare, hvilka från pappersfabrikanter och mycket framstående sådane fått sig meddeladt bestämda förklaranden, att de för sin del vore fullt belättna med Utskottets förslag i denna del, och en dylik fabri-

kant har, under vilkor att hans namn ej finge uppgifvas, emedan han derigenom kunde råka i en obehaglig ställning till sina yrkesbröder, förklarar, att han ingalunda fruktade en betydlig nedsättning i skyddstullen å papper. Det torde endast vara sådane fabrikanter, som mer eller mindre dåligt studerat sjelfva fabrikationen, hvilka äro rädda för en dylik åtgärd.

Det var en tid, då det blef på modet att anlägga pappersmassefabriker. Då ruinerade sig naturligtvis en stor del, och de, som ville hålla fabriken uppe, gjorde nya anläggningar för att förvandla pappersmassan till papper. Men skall hela svenska allmänheten blifva lidande, därför att dessa herrar gjort misslyckade försök? Det omtaltes nyss en pappersfabrik, som skulle vara i förlägenhet. Men om man vill göra papper af halm, och dertill skaffar sig en verkmästare, som icke begriper något af tillverkningen, är sådant väl icke underligt.

Statens intresse, har man sagt, skulle äfven komma att sitta emellan på ett betänkligt sätt till följd af minskade tullinkomster, och detta borde man också taga sig till vara för. Jag tror, att tullkomitén, som ingalunda behandlat frågan lättvindigt, har lemnat en ganska fullständig utredning af hvad hela nedsättningen skulle kosta statsverket. Enligt denna skulle den af komiténs förslag föranledda minskning i tullinkomster uppgå till 133,548 kronor, och tillökningen till 10,597 kronor. Denna beräkning omfattar icke blott tullnedsättningen å papper utan äfven den å alla utensilier. Men om staten sålunda äfven förlorar något i inkomster, ligger det dock i hans intresse att få papperet för billigare pris, enär han är den störste konsumenten deraf i landet, och det uppkommer därför en betydlig besparing, om staten erhåller de stora kvantiteter papper, han förbrukar, för lägre pris. I allt fall torde Herrarne väl vara eniga åtminstone derutinnan, att en tullnedsättning, som beräknas komma att medföra en förlust af omkring 120,000 kronor, icke spelar någon roll i våra finanser, och detta så mycket mindre, som man icke på en eller annan million när kan beräkna, hvad beloppet af tullinkomsterna skall för ett kommande år blifva. Att under sådana förhållanden sila mygg finner jag icke lämpligt.

En ärad talare ytttrade sig här med en viss ironi om Bevillnings-Utskottets grannlagenhet under 1874 års riksdag, därför att det tillkallade boktryckare och frågade dem, om de önskade nedsättning i tullen å papper, hvarpå de naturligtvis svarade ja. Jag ber med anledning häraf att få nämna, att Bevillnings-Utskottet många gånger gjort förfrågningar hos fabrikanter om den verkan de ansågo, att förändringar i tulltaxan skulle medföra för deras näringar, och att de då vanligen yrkat på höga tullsatser; men dessa boktryckare och bokförläggare besvarade Utskottets fråga, huru de skulle kunna reda sig, om *allt* skydd för dem borttoges, helt upprigtigt dermed, att sådant låte sig väl göra, om på samma gång tullen å vissa utensilier för deras näring borttoges. Pappersfabrikanterne åter, hvilka man icke vill beröfva allt skydd och

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

dessutom se till godo med tullfri införsel af vissa utensilier, äro det oaktadt icke nöjda.

Samme ärade talare yttrade, att följden af en nedsättning, sådan som den nu ifrågasatta, skulle blifva, att Sverige komme att öfversvämmas af utländskt papper. Herrarne hafva kanske hört talas om dessa öfversvämnningar någon gång förut. Det har alltid befarats öfversvämnning, då det varit fråga om någon nedsättning i tullsatser. Men äfven om så blefve förhållandet, så tillskyndar ju den omständigheten icke konsumenten någon skada. Den ärade talaren frågade: hvarmed skall det utländska papperet betalas? Jag skulle vilja veta, hvarmed man betalar det *svenska* papper, som förbrukas. Om jag får ett papper från utlandet för lägre pris än det svenska, så bör jag väl kunna betala detta lika väl, som det svenska. Jag tror icke, att denna farhåga är grundad, ty papper som papper, och vanligen är det lättare att betala ett lägre pris än ett högre.

Vi hafva, sade den ärade talaren vidare, allt sedan 1865 seglat under frihandels flagga. Han ville icke genast tala om, huru galet vi seglat, utan lofvade, att det skulle han göra sedermera, om han dertill blefve uppmanad. Jag vill icke framkalla någon tvist; men nog är det min tanke, att vi seglat ganska fördelaktigt under dessa tolf sista år. Jag har icke sett ruinerna af våra grusade näringsgrenar, ehuru den tid länge sedan är förbi, då man skulle varseblifvit sådana följder, om de derom uttalade profetior egt grund.

Det anfördes äfven, att det genomgår världen en fläkt af protektionism, och detta sades med en viss förnöjelse. Det är naturligt, att det icke kan vara annat än tillfredsställande, när man ser sina åsikter vinna understöd, och jag erkänner verkligen, att det går en sådan fläkt genom Europa; men jag frågar, om vi icke funnit, att i allmänhet, när ett bekymmer tynger människan, man söker hitta på någon orsak dertill, men icke den naturliga, utan en konstlad, och att man söker undanrödja den med något konstladt medel. Medlet att undanrödja bekymret skulle nu vara tullagstiftningen. Vi hade år 1867 stora bekymmer i vårt land. Våra finanser voro i dåligt skick, skörden frös bort i de norra provinserna o. s. v. Hvad gjorde vi då? Vi tillsatte ett välfärdsutskott, och möjligen hade vi blifvit protektionister allesammans, om vi icke varit bundna af den franska traktaten. Men icke kan man afhjelpa frostsador med skyddstullar! På samma sätt är det i Tyskland; der lida de sina gerningars lön genom följderna af det franska kriget, och när de lida, skola de naturligtvis söka botemedlet uti något konstladt. Men jag för min del tror icke på den medicinen.

En annan ärad talare, som påstod att komitén så lättvindigt hade behandlat saken, sade äfven, att hvad komitén anfört icke kunde rubba hans åsikter. Ja, han är minsann icke heller lätt att rubba, denne talare! Han citerade Herr Styffes reservation och instämde med honom, men yrkade afslag å komiténs förslag. Nu är emellertid förhållandet, att Herr Styffe föreslår en gemensam

och lika tull på allt papper och erkänner nödvändigheten af en så beskaffad gemensam tullsats, ehuru han vill sätta den ett öre högre än komitén föreslagit. Min ärade vän säger, att han instämde med Styffe, men yrkar afslag! Antingen instämmer han icke med Styffe eller också måste han yrka något annat än afslag.

En annan ärad talare från Stockholms län, hvars åsikter icke äro obekanta för Kammaren, har trott sig finna, att den utvidgning af ett pappersbruk, som han omförmälde, skulle genom den nu ifrågasatta tullnedsättningen komma att medföra total ruin. Jag ber med anledning deraf få säga, att jag icke kan fatta, hvarför de utvidga sina fabriker, då de väl veta att förslag om ändringar i papperstullen redan länge varit å bane. Jag läste dock uti en tidning för gårdagen en kungörelse om ett pappersfabriks-bolag vid Trollhättan, som skulle sammanträda i dessa dagar för att besluta om utvidgning och förbättring af sin fabrik. Detta bolag kunde icke vara okunnigt om den tillämnade tullnedsättningen för papper, men ändock vill det utvidga sin fabrik — och deri gör det rätt, ty derigenom att det förbättrar arbetsmetoder och använder fullt dugligt folk, kan det bestå nu och framgent, i likhet med våra öfriga industrigrenar, hvilka blifvit pressade af tullnedsättningar. Vi komma under betänkandets fortsatta behandling att tala om en annan industrigren, hvilken icke blifvit pressad af tullnedsättning under de sista 40 å 50 åren; men den har också under denna tid stått stilla, oaktadt den åtnjutit ett tullskydd, uppgående till 50 procent af varans värde.

Jag ber nu att få vända mig mot den ärade ledamot af tullkomitén, som framställt förslag om tullsatsens bestämmande för "papper, andra slag" till 5 öre per skålpund. Denna ledamot vidhöll ända till sista slutet af komiténs öfverläggningar den åsikten, att man skulle hafva en annan tullsats för tryckpapper än för andra slag af papper, och han trodde sig genom noggranna kemiska undersökningar kunna försvara en sådan klassifikation. Han har emellertid gått ifrån denna åsigt, emedan han alltid tager reson. Jag har också nyligen läst en redogörelse af en kemist, som säger, att han gjort flera försök att på kemisk väg finna någon praktisk gränsskilnad mellan tryckpapper och andra slag papper, men att försöken misslyckats. Den omnämnde komitéledamoten har nu emellertid yrkat, att denna tullsats skulle bestämmas till 5 öre. Jag ber Herrarne besinna, hvart detta skulle leda. Vi skulle höja tullen för tryck-, tapet-, sug- och planschpapper, eller för allt sådant, som användes för skön konst och för spridningen af vår litteraturs alster, från 2 till 5 öre och vi skulle sätta ned tullen för andra slag af papper med 3 öre. Jag tror icke, att någon industrigren, med undantag af papperstillverkningen, skulle kunna vara nöjd med en sådan åtgärd. Jag tror icke, att Riksdagen, som sjelf för två eller tre år sedan beslöt en nedsättning å sug- och tryckpapper från 4 till 2 öre samt å planschpapper från 8 till 2 öre, nu skulle, tre år derefter, vara böjd att taga ett så stort steg tillbaka. Det finnes dessutom ett alldeles positivt hinder för vidtagandet af en sådan åtgärd för närvarande, och det är, att, ehuru

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

franska traktaten är uppsagd, så är den dock till följd af öfverenskommelse mellan regeringarne tills vidare bestående, och denna traktat säger, att tullen på tryckpapper icke får vara högre än 4 öre. Detta bör vara tillräckligt för att förekomma något sådant, som Herr Lenning här föreslagit.

Jag har förut omnämnt de synnerligen vackra framsteg, vår tillverkning af papperstapeter gjort under de sista tio åren. Jag frågar nu, om det vore billigt att för en handtering, som år 1865 fick en nedsättning i tull från 40 till 8 öre per skålpund, nu besluta en förhöjning i tullen å denna handterings viktigaste material, eller tapetpapper.

Jag anholder att, på grund af hvad jag nu anfört, få yrka bifall till Bevillnings-Utskottets förslag i denna del — ett förslag, hvilket uti allt hufvudsakligt öfverensstämmer med komiténs betänkande och Kongl. Maj:ts proposition — och jag ber få tillägga den försäkran, att, om också pluraliteten inom tullkomitén bekant sig till frihandelsåsigter, har den dock icke behandlat någon fråga lättvindigt. Den har tvärtom egnat den största omsorg åt utredandet af hvad som är rätt och nyttigt, icke för att fullfölja en teori, utan för att bereda en billig och rättvis beskattning.

Friherre af Ugglas: Så väl af den utredning, som föreligger i tullkomiténs betänkande, som af Kongl. Maj:ts proposition har det för mig blifvit klart, att det är alldeles nödvändigt att å ifrågavarande sorter af papper sätta en lika tull, och jag kan sålunda i det fallet fullt instämma med Bevillnings-Utskottet. Likaledes har det för mig blifvit klart genom detta tullkomiténs betänkande, att, så vidt jag icke fäster afseende vid bestående förhållanden, en tullsats af 3 öre å alla dessa slag af papper är ganska lämplig. Den innefattar, på sätt komitén visat, icke mindre än sex procent af varans värde i allmänhet och tjugu procent af tillverkningskostnaden. I det afseendet sålunda har jag icke heller någon anmärkning att göra, men då denna fråga är den första, som föreligger att lösa vid revisionen af vår gamla tulltaxa, har jag trott, att det kunde vara af intresse att närmare undersöka, huru vida det sätt för tillämpning af den ifrågasatta förändringen, som Kongl. Mgjt och Bevillnings-Utskottet föreslagit, eller en ögonblicklig tillämpning deraf, är att föredraga framför det sätt, som följdes vid franska traktatens antagande. Det är i afseende på denna fråga, som jag ber att något få taga Kammarens uppmärksamhet i anspråk.

Vid antagande af franska traktaten och bestämmande af den tulltaxa, som deraf blef en följd, hyllade man den åsigt, att de förändrade tullsatser, som då uppkommo, endast skulle successivt tillämpas. Så t. ex. med afseende på papperstillverkningen utgjorde tullsatsen å skrifpapper 12 öre och å postpapper 15 öre. I den tulltaxa, som af Kongl. Maj:t utfärdades att tillämpas från den 1 April 1865, sammanfördes dessa två slag af papper till en sort och underkastades en tullsats af 12 öre. I den tulltaxa, som tillämpades från den 1 Januari 1867, nedsattes denna tullsats till

10 öre, och först 1868 års tulltaxa innefattade den nedsättning deri till 8 öre, som sedermera och in till denna dag varit gällande. Då hade man $2\frac{3}{4}$ år på sig för att få tullsatsen nedsatt från 12 och 15 öre till 8 öre. Nu vill man snart sagdt från ena dagen till den andra nedsätta den från 8 till 3 öre, eller en större nedsättning än som skedde till följd af franska traktaten. Mig har detta sätt att gå till väga förefallit mycket betänkligt. Jag erkänner öppet, att jag är frihandlare, men jag har deremot alltid vid behandlingen af dylika frågor följt den regel, att vid tillämpningen gå försigtigt till väga. Jag anser, att staten, när den genom hög skyddstull framlockat en näring, väl har rätt att taga tillbaka detta skydd, men att det bör ske långsamt. Man får icke med ens undanrycka skyddet, utan endast plocka bort det så smånigom. Denna tillämpning tror jag för min del vara den rätta och jag tror äfven, att näringarne kunna hafva berättigadt anspråk att så blifva behandlade. Någon tid måste man lemna dem för att omordna sin fabrikation och rigta den åt det håll, som föredrages kan vara fördelaktigt. Så t. ex. har det visat sig, att fabrikationen i Sverige af allt gröfre papper gått framåt, då deremot tillverkningen af det finare papperet, till följd deraf, att materialet måste hemtas utifrån, icke hållit jemna steg med förstnämnda fabrikation, som synes vara en naturlig näring för landet. Kan det icke då vara skäl att, när man undandrager denna näring allt skydd, lemna fabrikanterne tillfälle att ordna sin fabrikation på det sätt, som under de förändrade förhållandena kommer att visa sig vara det bästa och naturligaste. Detta har under den icke korta tid, jag varit i tillfälle att sysselsätta mig med sådana frågor, varit min åsigt, och det vore ett nöje för mig att se den tillämpad på pappersfabrikationen. Jag tror derför, att en nedsättning nu till 3 öre i tullen för papper, "alla andra slag derunder inbegripet linieradt papper" vore väl sträng och jag skulle önska, under fullt erkännande, att man framdeles kan komma till denna tullsats, att Kammaren för närvarande ville bestämma en medeltullsats mellan den nu varande och den föreslagna, I det afseendet tror jag att, om vi hade fria händer, den tullsats, Herr Lenning föreslagit, icke vore för hög, men vi hafva der vid lag icke fria händer.

Om man nu erkänner, att vi böra hafva lika tullsats för en del papperssorter, så går det likväl icke an att, sedan vi för några riksdagar sedan nedsatte tullsatsen å tryckpapper från 4 öre till 2 öre pr skålpund, nu sätta upp den från 2 öre till 5 öre per skålpund. Det är att gå för långt. Deremot har jag i en reservation, som är bifogad tullkomiténs betänkande, funnit en tullsats, till hvilken jag skulle vilja sluta mig, eller 4 öre per skålpund. Visserligen innefattar äfven detta en förhöjning af 2 öre per skålpund för tryckpapper — det måste medgifvas — men å andra sidan erbjudes åt förläggare och boktryckare en nedsättning af 4 öre per skålpund i tull för det slags papper, som mer och mer kommit till användning inom dessa industrigrenar. De erhålla således i senare hänseendet en ganska stor fördel mot skyldighe-

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

ten att för tryckpapper betala en något högre tull, och den ärade reservant vid tullkomiténs betänkande, jag antydt, har också ansett, att förhöjningen i tullen å tryckpapper uppväges genom tullnedsättningen å det bättre papperet. Det är blott i denna enda punkt, jag skulle vilja yttra några ord mot min ärade vän här midt emot. Han åberopade såsom exempel på att det icke vore farligt att nu göra den föreslagna tullnedsättningen från 8 till 3 öre per skålpund å vissa papperssorter, att tullen å papperstapeter, som före franska traktaten utgjorde 40 öre pr skålpund, blifvit nedsatt till 8 öre. Jag var icke beredd på detta förhållande och kan således icke ingå i svaromål derpå, men jag hemställer, om icke äfven i det afseendet följts den grundsats om nedsättningens successiva tillämpning, som i fråga om öfriga papperstullar gjort sig gällande. Detta kan göra en ganska betydlig skilnad vid bedömandet af det äfventyr, fabrikanterne genom nedsättningen voro underkastade, ty skedde denna nedsättning successivt, så hade de ju tid på sig, och det är endast det jag vill. Jag tror derföre, att försigtigheten bjuder att för närvarande stanna vid 4 öres tull per skålpund å alla dessa pappersslag och hemställer hos Herr Talmannen om proposition på bifall till Bevillnings-Utskottets förslag i denna del, endast med den ändring, att sista siffran i punkten ändras från 3 till 4.

Herr Svanberg: Då jag i mitt korta anförande nödgas vända mig mot Bevillnings-Utskottets ärade vice ordförande, vill jag till en början säga, att jag af hela mitt hjerta beklagar våra industriidkare, att han rörande vår tullagstiftning har de åsikter, han så väl nu som förut uttalat. Ty att detta endast är en början till blifvande förslag af reformer i samma riktning, kan man taga för afgjort. Jag kan icke, såsom han, tro, att resultatet af alla dessa tullnedsättningar blir välgörande för vårt land och beklagar således, att en person med hans förmåga och inflytande har dessa åsikter. Hvad först beträffar hans påstående, att det visat sig att tapettillverkningen har kunnat tåla vid den betydliga tullnedsättning, som för några år sedan egde rum, och ändå bära sig, så att den icke blott kan fylla landets behof utan till och med exportera af dess tillverkning, så är det underligt att höra något dylikt från det hållet nu användas som skäl för en betydlig nedsättning i tullen på papper. Med den sakkännedom, som den nämnde ledamoten har i dylika förhållanden, vet han utan tvifvel, att anledningen till den nu varande icke obetydliga tillverkningen af tapeter har sin grund deri, att det hufvudsakligen tillverkas det slag af tapeter, som nu användes i betydligt större mängd än förut. Förr såg man, så väl i städerna som på landsbygden, i de mindre bemedlades bostäder väggarne strukna med kalk eller limfärgslösning. Nu deremot ser man öfverallt att tapeter användas. Deri ligger skälet till den stora tillverkningen af dessa billiga tapeter, och att de dyrare tapeterna icke nu mera kunna med fördel här i landet tillverkas, bevisas bäst af den stora importen af franska tapeter. Dertill ber jag att få anmärka, att den stora nedsättning i tullen å tape-

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

ter, som nu varit omtalad, var väl egentligen föranledd af den franska traktaten, eller att de franska kommissarierna, som uti alla hänseenden väl bevakade den franska industriens intressen, påyrkade denna nedsättning, hvilken således blef en tvungen sak, men detta skäl kan icke nu åberopas. Samme ärade talare erkände med ett visst beklagande, att det för närvarande går en protektionistisk anda genom Europas stater, hvartill han ansåg orsaken vara, att, när ett bekymmer träffar oss, vi söka botemedlet i något annat än der det finnes. Ja, det är en sanning, att det börjar blåsa en sådan vind äfven i Europa, men jag vågar tro att det kommer sig deraf, att hvar och en stat tänker så, att man genom en minskad import sparar de kapital, som finnas inom landet, och sålunda undviker de bekymmer det medför, då man ej genom export af landets produkter kan godtgöra sina skulder till andra stater. Det torde väl för en stat vara nödvändigt att handla lika som hvarje klok enskild individ, som, när inkomsterna minskas, äfven söker att så mycket som möjligt minska sina utgifter. Om, hvad som förefaller mig otroligt, frågan att bestämma, hvilket som är limmadt eller olimmadt papper, är så olöslig, som man påstår, och att det derföre bör vara en och samma tullsats å dessa båda slag af papper, är jag dock öfvertygad om att man väl kunnat vänta med denna reform åtminstone ett år, men om ovilkorligen något redan nu skall göras i denna sak, vill jag sluta mig till det förslag, som blifvit af Friherre af Ugglas framställt. Det tyckes mig vara sådant, att det, som man säger, mera ställer kyrkan midt i byn. Mycket vore visserligen att tillägga, men då jag är öfvertygad att många, som bättre än jag förmå utreda den föredragna frågan, komma att uppträda, vill jag sluta med att vördsamt yrka bifall till Friherre af Ugglas' förslag.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att anslag blifvit utfärdadt till sammanträdets fortsättning kl 7 e. m.

Herr Wærn: En aktad talare har uppkallat mig, då han protesterade mot den förmenta otydligheten i nuvarande tulltaxa. Han ansåg icke behöfligt att deri göra någon ändring. Jag anser mig böra säga, att under den tid, jag hade äran att vara Konungens rådgifvare i dessa saker, förekommo ofta klagomål öfver tillämpningen af tulltaxan i denna del, hvilka bevisade ett stort behof att få den tydligare och bättre. En annan talare har visat huru skadligt en sådan otydlighet verkar både på industriidkarne och på konsumenterna, huru svår behandlingen af dessa frågor är för Tullstyrelsen och huru lätt förhållandet leder till olika tillämpning på olika ställen, så att den ene kan för samma vara få i tull betala mer än den andre, samt huru svårt det är för regeringen att afgöra huru en föreskrift skall förstås, som icke är uttryckligen bestämd. Jag vill tillägga, att förhållandet också verkar menligt på den fabrikant, som tror sig hafva skyddet af de 8 örena. Den gamla uppfattningen utaf huru tulltaxan i detta fall skulle tillämpas var den, att det papper, som bar 2 öres tull,

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

skulle vara olimmadt, och att allt limmadt papper skulle draga en tull af 8 öre, men det har blifvit omöjligt att tillämpa detta. Då tulltaxan icke gjort skilnad mellan limmadt och olimmadt papper, utan endast mellan tryck- och skrifpapper, har det för Tullstyrelsen blifvit omöjligt att på tryckpapper tillämpa en tullsats, som är gjord för skrif- och postpapper och andra dylika dyrbarare slag af papper. Behovvet af ändring är således icke förment, men skyddet för fabrikanten är det deremot, ty allt papper, som onekligen är tryckpapper, måste, ehuru det är limmadt, tillåtas ingå med den lägre tullen och svårigheten att säga hvad som är tryckpapper och hvad som är skrifpapper föranleder misstag, hvilka icke kunna förutsättas alltid utfalla i den riktning fabrikanten anser nödig för bevarande af det skydd, om hvilket han anser sig tillförsäkrad. Jag tror att i afseende på tullbestämmelser, såsom utgörande ett skydd och uppmuntran för industrien, ingenting är skadligare än då de äro otvdliga, och att det är i pappersfabrikanternes eget intresse att frågan blir afgjord. Om vi nu skola sätta *en* tullsats, hvilken skola vi då sätta? Här hafva olika meningar gifvit sig till kända derom. Bland de premisser man för afgörandet häraf velat antaga har varit det gamla påståendet, att tullnedsättning i detta fall endast komme en klass till godo, nemligen boktryckare och bokförläggare. De bygga palats säger man, och det går således väl för dem, men allmänheten får icke böcker billigare. Mot den talare, som sade detta, ber jag att få göra en anmärkning, nemligen den, att det finnes en högt aktad klass i vårt land, som äfven i frågan är intresserad, nemligen författarne, och desse hafva på senare tider haft stort gagn deraf att boktryckare och förläggare förstätt utvidga och uppdrifva sin affär. Då han sjelf intager ett aktadt rum bland dem, förundrar det mig, att han glömt det. På sista tiden hafva vi sett ett försök att på samma gång skaffa allmänheten billig läsning och gifva författarne höga arfvoden. Jag hoppas, att detta företag, som är grundadt på principen att den allmänhet som blir väl betjent, talrikt infinner sig, går väl, men har hört att det mött betydande svårigheter att genomföra det. Under sådana omständigheter bör man, långt ifrån att betunga boktryckare och förläggare med höga skatter, snarare ställa väl för dem. Det hån, hvarmed omtalats, att skyddet endast för dessa boktryckare och förläggare skulle kunna skadligt inverka, förstår jag icke, ty bevisar sig en tullsats skadlig för någon industri, bör den enligt min uppfattning ändras, och jag trodde denna grundsats erkänd, vare sig man följer frihandels- eller skyddstullsprinciper.

Hvad sedan beträffar den omtalade förlusten för statsverket, så tror jag, att den, såsom vanligt då fråga är om tullnedsättningar på artiklar, som mycket konsumeras, alldeles icke är att frukta. Man kan vid sådana fall på öret beräkna en betydande förlust, under förutsättning att tullsattserna icke skulle inverka på importen, hvilket man totalt nekar då fråga är om skydd, men verkligheten utvisar ständigt i dess ställe en vinst för

statsverket. Man säger vidare, att konjunkturerna för den utländska pappersindustrien äro dåliga, och att vi skola blifva öfversvämmade af dess alster. Ja, blifver man af dem öfversvämmad, så kan tullnedsättningen icke vara till skada för statens finanser. Hvad åter angår förlusten för fabrikanterna, så påstod en talare, att för en enda fabrik skulle uppstå en förlust af 75,000 kronor. Jag tillstår att den omständigheten, att en enda fabrikant har 75,000 kronors inkomst genom tullen, d. v. s. en inkasering till sin förmån af så hög skatt på andra medborgare, förekommer mig redan den såsom en god anledning att göra en nedsättning. Den förste af de talare, som jag nämnde, uppläste ett utlåtande från en fabrikant, hvori denne säger, att sjelf skulle han nog reda sig med den konkurrens, som kunde uppkomma, ty han skulle inrätta sin fabrik därefter, men han fruktade att andra fabrikanter icke skulle vara i lika lyckliga omständigheter, emedan de icke hade de moyener som han att vinna afsättning för sina fabrikat i utlandet. Jag kan lätt tänka mig, att en fabrikant kan tänka så om sina konkurrenter, men kan deremot icke förstå, att hans mindre goda omdöme om deras sätt att sköta sina affärer bör inverka på vårt beslut. Mig förefaller det som om konkurrensen skulle visa sig välgörande i detta fall likaväl som den visat sig vara det i så många andra. Vi hafva ju ock derpå redan haft bevis, i det att både exporten och importen af papper stigit. Industrien har den natur, att hvad vi lättast kunna åstadkomma och hvad vi bäst kunna förtjena på ökar sig, hvaremot vi från utlandet taga den vara, som det icke passar oss att göra, och derigenom uppföra vi minst af vår arbetskraft, ty den fruktan, som man uttalat, att exporten icke skulle stiga, har ju alltid visat sig alldeles ogrundad. Den stiger oupphörligen, och de nämnda farhågorna äro endast Marthas bekymmer. Hvarföre då genom tullbestämmelser motverka denna industriens naturliga rigtning att vända sig åt vissa håll?

Nu säger man vidare, att om vi skola göra denna ändring, så bör det åtminstone icke ske på så våldsamt sätt, som nu är i fråga, eller från 8 till 3 öre, d. v. s. en nedsättning af 62 $\frac{1}{2}$ procent. Jag har redan förut nämnt, att denna nedsättning i väsentlig mån endast är förment, emedan nedsättning redan förut egt rum på flera sorters papper, hvilka fabrikanterna till följd af svårigheten att skilja emellan limmadt och olimmadt papper trott vara underkastade 8 öres tull. Deremot har Utskottet föreslagit icke blott nedsättning, utan äfven förhöjning, och denna är fullt verklig. Allt papper, som hittills ingått för 2 öres tull, skulle fördyras med 50 procent om tullen sättes till 3 öre; boktryckare och alla andra konsumenter skulle således nödgas betala 50 procent högre tull på allt slags papper, som hittills dragit 2 öre. Jag tror således, att man icke kan säga, att man icke satt kyrkan midt i byn, då å ena sidan förhöjningen af 62 $\frac{1}{2}$ procent är i viss mån förment och å den andra förhöjningen af 50 procent är verklig. Den förste talaren föreslog en förhöjning af 150 procent, och den som sist hade ordet påyrkade en förhöjning af 100 procent.

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

Tullen å
papper.
(Forts.)

Jag frågar då om man icke bör göra något afseende på de industrigrenar, som äro beroende af ifrågavarande råämnen. Ett motsatt förfarande skulle, så vidt jag kan fatta, hafva en högst menlig inverkan på industrien.

I öfrigt har här blifvit mycket taladt om frihandel och protektionism, men derpå vill jag alldeles icke inlåta mig, ty då jag är frihandlare, är jag det på den grund, att på hvarje särskild sak, som kommit under mitt bedömande, denna princip hållit streck, men, skulle man påyrka, att denna princip skulle tillämpas utan sakundersökning, så måste jag motsätta mig det. Jag är öfvertygad att frihandeln går framåt därför att den visat sig vara god, men jag skulle icke vilja, att vare sig denna eller någon annan princip tillämpades utan undersökning af sakförhållandena.

Slutligen måste jag säga några ord om det af Friherre af Ugglas framställda förslag. Jag vill icke förneka möjligheten deraf att förhållandet med någon viss fabrikation kan vara sådant, att en plötslig nedsättning af gällande tull skulle verka ruinerande, hvaremot den, om tullnedsättningen sker gradvis, kan rätta sig derefter, fastän dertill behöfs någon tid, men det är i detta fall nödvändigt för fabrikanter att på en gång få veta, huru detta program skall genomföras. Han vet då, att detta år minskas tullen så mycket och nästa år så mycket, och han kan visserligen då ställa sin tillverkning derefter. Men de förestående tullnedsättningarna verka under hela tiden hämmande, och kan fabrikanter med någon ansträngning genast rätta sig efter de nya förhållandena sådana de för en längre framtid skola blifva, så är det vida bättre. Något odeladt bifall till grundsatsen om gradvis nedsättning kan jag för min del således icke gifva. Allra mest måste jag motsätta mig ett sådant stadgande, som Friherre af Ugglas föreslagit, emedan enligt detsamma fabrikanter icke skulle veta när den fortsatta nedsättningen skulle inträffa, utan han skulle under tiden gå och vänta och kunde icke uppdrifva sin tillverkning såsom eljest, af fruktan att ej få sälja sitt fabrikat. Slutligen måste jag fästa uppmärksamheten på, att om en *gradvis* nedsättning någon gång bör ske, så bör deremot en *ryckvis* aldrig ske. Sådant skulle dock inträffa genom bifall till Friherre af Ugglas förslag, ty derigenom skulle tullen på vissa papperssorter först uppsättas med 100 procent och sedermera förr eller senare åter nedsättas.

Jag kan således ej gilla principen och tror att den skulle i detta fall verka ganska skadligt. Jag anhåller om bifall till Utskottets förslag.

Grefve Posse, Knut: Utan tvifvel har med de s. k. bevillningsfrågorna Riksdagen en stor makt att ingripa i de enskildes bestående förhållanden, och bör därför denna makt med största varsamhet begagnas. Utan att vilja inlåta mig på striden om prohibitivsystem eller frihandel, tror jag man dock borde kunna vara ense å ömse sidor om följande grundsatser, eller för det första: att partiella rubbningar i tulltaxan ej någonsin böra ega

*Tullen å
papper.
(Forts).*

rum, såsom nu är i fråga, utan den ena rubriken jemföras med den andra, som dermed kan ega sammanhang, och för det andra, att tidpunkten för dylika förändringar aldrig bör väljas, när så väl inom som utom landet näringarne äro mer än vanligt tryckta samt då, såsom under diskussionen är å ömse sidor vitsordadt, i de flesta med oss i handelsutbyte stående länder, en omissskänlig rigtning förefinnes till ett återgående från frihandeln's väg. På dessa grunder får jag förena mig så väl med dem, som i föreliggande punkt yrkat afslag, som med dem, som otvifvelaktigt i de följande komma att göra samma yrkande. Jag har visserligen så väl nu hört uppgifvas som i handlingarne sett omförmäldt, att till följd af förändringar i papperstillverkningen den nu varande tulltaxebestämmelsen vore otydlig beträffande tryckpapper, men jag har den förhoppningen, att har man lyckats att göra förändringar i tillverkningssättet, så skall man också lyckas att kunna i tulltaxan beskrifva dem, när man till ett kommande år, efter hvad nu är upplyst, i alla fall till följd af franska handelstraktatens uppsägning är tvungen att företaga förändringar i tulltaxan.

Herr Statsrådet Forssell: En ärad representant från Elfsborgs län har frågat: hvarmed skola vi betala importen af alla de varor, som tullfria i riket inkomma? Frågan skulle kunna besvaras med en annan: hvarmed skall det svenska folket betala det underhåll, som kommer fabrikerna till del genom det tullskydd de ega för sina varor? Men då ett besvarande af denna fråga skulle innebära utveckling af grundsatser, hvilka för denna ärade Kammars ledamöter redan äro fullt klara, vill jag för denna gång inskränka mig till det nu föreliggande speciella ärendet och till en utveckling af de följder, som skulle framgå af åtskilliga här till dess lösning framställda förslag.

Riksdagen fattade år 1874, såsom Kammaren känner, beslut att till fromma för upplysning i allmänhet och förbrukningen af litterära alster i synnerhet nedsätta tullen på "tryckpapper" från 4 öre till 2 öre per skålpund. Dermed hade Riksdagen tagit ett steg i frihandelsrigtning eller, rättare sagdt, lyftat foten att taga ett sådant steg. Olyckligtvis fattades ännu åtskilligt, innan det samma var fullt uttaget. Det visade sig nemligen ganska snart, såsom också påpekats i den anhållan från boktryckeriernas målsmän, som den ärade talaren sjelf nyss uppläst, att svårigheter måste uppkomma vid bestämmandet af begreppet "tryckpapper". Dittills hade frågan varit mindre vigtig, emedan skilnaden emellan tullen å "tryckpapper" och "papper, andra slag" varit obetydlig, men då nedsättningen af tullen för tryckpapper till 2 öre gjorde det till en ganska fördelaktig spekulation att från utlandet införskrifva papper, afsedt för tryckeriernas behof, uppstod af sig sjelf en tvist emellan tullmyndigheterna och importörerna om begreppet "tryckpapper". Tullmyndigheterna hade enligt en häfdvunnen och i sjelfva verket ännu ej genom lagstiftningen upphäfd regel behandlat som tryckpapper endast det papper, som var olimmadt, så att derå ej kunde skrivas. Så kom frågan till Kongl. Maj:t,

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

och Kongl. Maj:t måste gifva tullmyndigheterna rätt deri, att för tullbehandlingen fordrades objektiva och påtagliga kännemärken å de olika pappersslagen, och att man icke kunde nöja sig med sådana kännemärken som papperets format, yttre utseende och appretur eller med importörens allmänna förklaring, att han ämnade använda papperet till tryckning. Alla myndigheter hafva härom varit öfverens, och vill man söka ytterligare bevis för att en sådan gränsskilnad, som den nyss nämnda, icke är antaglig, finnes det väl i det förhållande, att alla civiliserade och ociviliserade länders tulltaxor antingen söka en sådan objektiv skilnad mellan tryckpapper och skrifpapper eller också sammanföra dem begge under en enda tullsats. Den ena gruppen består af Ryssland, Tyskland, Österrike, Spanien och Nordamerikas förenta stater. Dessa hafva satt en högre tullsats för limmadt papper och lägre tullsats för det olimmade. Den andra gruppen består af Frankrike, Belgien, Holland, Bremen, Hamburg. Italien, Schweiz, Grekland och Turkiet, hvilka hafva samma tullsats för allt papper. Ensamt står Portugal, som har skrifpapper, utan närmare bestämmelse, under en tullsats och tryckpapper, likaledes utan närmare bestämmelse, under en annan. Så kommer Norge, som har en tullsats för tryckpapper och en annan tullsats för papper, som "hensigtsmessig" kan användas till skrifning. Denna sista tulltaxebestämmelse öfverensstämmer dock i praxis, efter hvad jag har mig bekant, just med den nämnda uppfattningen, att tryckpapper är olimmadt papper. Kongl. Maj:t hade nu att välja emellan två vägar. Antingen kunde Kongl. Maj:t godkänna tullmyndigheternas förfarande med dess begreppsbestämmelse: tryckpapper =, papper. hvarpå man icke kan skrifa. Deraf följde en för boktryckarne såsom pappersimportörer ganska obehaglig öfverraskning, då de förestält sig att allt hvad för tryckningsbehof infördes skulle beskattas med 2 öre för skålpund, och nu en stor del af sådant papper i stället fick tullbeskattning af 8 öre. Den andra utvägen hade varit att bestämma, att tryckpapper är allt papper hvarpå kan tryckas. Men Kammararen kan lätt finna, att ett sådant afgörande varit detsamma, som att tillintetgöra rubriken "alla andra slag" med dess tullsats af 8 öre, ty på allt papper kan numera tryckas; ja, man kan säga, att det icke finnes något slags papper, hvarpå för närvarande icke plägar tryckas. Särskildt begagnas ju post- och skrifpapper för nästan allt det merkantila tryck, som nu utgör en väsentlig del af tryckeriernas verksamhet. De, som här påyrka tullsatsernas bibehållande i oförändradt skick och föra skyddstullsystemets talan, kunna således vara Kongl. Maj:t tacksamme för att tullsatsen 8 öre blifvit uppehållen, men då Kongl. Maj:t velat sätta Riksdagen i tillfälle att sjelf bestämma sig i denna tvistefråga, att sjelf afgöra hvad den menat med sin förklaring, att den afsett en lättnad för konsumtionen, så kan Kongl. Maj:t också förvänta sig att Riksdagen ej tager ett steg tillbaka i det beslut, den kommer att nu fatta. Ett sådant steg skulle, efter min uppfattning, vara en ovilkorlig följd af ett afslag på Kongl. Maj:ts framställning, och ett sådant steg vore

också att bestämma tullen till 4 öre för båda slagen. Vi komme då, åtminstone för allt det tryckpapper som är olimmadt, tillbaka till den tullsats, som bestämdes före 1874. Det är redan mycket att man för den stora mängden får gå tillbaka till 3 öre från de 2 som för tryckpapper i allmänhet kunde sägas vara utlofvade, men deremot kan man ur konsumtionens synpunkt trösta sig dermed att, om Kongl. Maj:ts förslag nu antages, samma tullsats kommer att gälla för skrifpapper och annat för den allmänna förbrukningen nyttigt och nödvändigt papper, så att förlusten på det ena hållet motväges af en vinst på det andra. Pappersfabrikanternas intresse strider visserligen mot en sådan tullsats, men då man tager i betraktande att papperstillverkningen under de senaste åren betydligt skridit framåt, att den tillverkning, för hvilken tullnedsättningen hittills varit störst och som hittills åtnjutit mindre tullskydd, under de sista tio åren fördubblats, under det att tillverkningen af skrif- och postpapper, som åtnjutit högre skydd, gått tillbaka, och då man också beaktar, att med en tullsats af 3 öre papperstillverkningen har ett skydd af i medeltal omkring 20 procent af "tillverkningsvärdet", så synes den allmänna konsumtionens anspråk på eftergift från papperstillverkningens sida icke vara ställda för högt. Jag hemställer därför till Kammarerna om bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

Herr Rydqvist: Jag skall icke länge upptaga Kammarens tid, men här hafva blifvit fälda några yttranden som jag icke kan undgå att upptaga till besvarande.

En talare på bänken här bredvid har i ett ganska långt anförande talat om diverse förhållanden, som jag icke nu vill inlåta mig på, emedan de icke röra den föreliggande frågan, utan skall jag stricte hålla mig till saken. Han yttrade bland annat, att på senare år en allmän klagan försports hos importörerna öfver otydligheten i nu gällande stadganden, att behofvet af ett förtydligande härutinnan icke kunde förnekas, och att nödvändigheten att bestämma lika tullsatser för alla slag af papper, som är limmadt, vore ögonskenlig. Jag ber att ännu en gång få fästa uppmärksamheten på hvad jag nämnde, då jag förra gången hade ordet, nemligen att den här förespeglade och mycket utbasunade klagan öfver otydlighet reducerar sig till noll derigenom, att tullmyndigheterna riktigt uppfattat meningen med den nu gällande tulltaxan i denna del och sålunda förklarat, att allt importeradt papper, som är mer eller mindre limmadt, skall betala 8 öres tull, och att den lägre tullsatsen å 2 öre skall gälla endast olimmadt papper. Detta är efter min tanke så tydligt, som det kan vara, men skulle det ändock finnas en eller annan tulltjensteman, som icke kunde begripa detta, vore det ju hjälpt dermed, att Tullstyrelsen utfärdade ett cirkulär till tullkamrarna med förklaring att så skall tulltaxan förstås och tillämpas, och dermed vore den saken slut. Någon periculum in mora för dessa tullstadgandens omredigering finnes således icke.

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

Vidare förklarade samme talare, att den minskning i tullinkomsterna, som genom antagandet af detta förslag skulle kunna inträffa, och som han anslog till endast 120,000 kronor, vore ingenting att tala om. Jag åter, som stödt mitt anförande i denna del på förhållandena för året 1875, har fått denna minskning i statens inträder till 193,000 kronor. Men, äfven om man antager siffran 120,000 kronor, är dock detta en sak, som verkligen för-tjenar afseende, och jag vill härvid blott erinra Kammaren derom, att den ärade Finansministern i sitt anförande till statsrådsproto-kollet, sidan 6, yttrar: "det är alldeles säkert, att genom denna tullfrihet staten går i mistning om en tullinkomst af omkring 100,000 kronor."

Finansministern har sålunda en helt annan åsigt i afseende på denna fråga, än hvad talaren bakom mig har, och anser dessa 100,000 vara en sak att tänka på. Likasom alltid förut i tull-frågor har talaren bakom mig icke heller nu varit konsekvent i sitt anförande, så frihandlare han än är; ty han vill genom exempel styrka, att alla i senare tider beslutade tullnedsättningar och tull-friheter, långt ifrån att hafva skadat industrien, gagnat densamma högst betydligt; men när man hyllar en sådan åsigt, borde konse-qvensen naturligtvis vara den, att man skulle påyrka tullfrihet för all import som stod i någon beröring med våra näringar; till hvilken radikalism åter den värde talaren åtminstone ännu icke gjort sig skyldig. Samme talare framställde vidare den frågan: i händelse den svenska papperstillverkningen skulle tilltaga och den utländska aftaga, hvarmed skall då det svenska papperet betalas? Svaret härpå är ganska lätt. Jag har föreställt mig, att en betydlig im-port skulle ytterligare, såsom man förr sade, tynga på handels-vågen och göra det kinkigt nog att skaffa guld eller vaxlar till betalningen. Den inhemska varan åter betalar man med pappers-mynt, en papperslapp, utsänd af Riksbanken eller någon af våra 28 privatbanker. Våra inhemska näringsidkare taga dessa sedlar med nöje till godo, men utländingen vill hafva vaxlar eller guld.

En talare från Göteborg har förebrått mig, att jag i mitt förra anförande, der jag fäste uppmärksamheten på hvilka sam-hållsklasser som egentligen hafva gagn af tullnedsättningar för papper, glömt en vigtig kategori, nemligen författarne, hvilka i senare tider fått ganska höga arfvoden; men jag vill erinra denne talare, att författarearfvodena redan under en tid af 30 eller 40 år varit ganska höga, då nemligen en författare skrifvit något, som en för-läggare ansett skäl att tillägna sig. Dessa höga arfvoden hafva således kunnat utbetalas under en tid, då tullen på papper varierade i hög grad och var vida högre än nu, så att detta har icke det ringaste att skaffa med tullen på papper.

Den siste talaren, Chefen för Finansdepartementet, stälde till mig den frågan, hvarmed svenska folket skall betala fabrikanterne som nu enligt hans åsigt beskatta det svenska folket. Jag vill nu icke ingå i något längre svar härpå, utan hänvisar talaren i stället till Frankrike, Ryssland och Förenta Staterna, hvilka kunna lemna

svar på frågan hvarmed deras folk betala de så kallade skyddstullarne. Jag har ingen anledning att förändra den framställning jag gjorde, då jag förra gången hade ordet, nemligen om afslag på Utskottets hemställan i första punkten.

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad, yttrade Herr Grefven och Talmannen, att under densamma hade afgifvits följande yrkanden: 1:o att den förevarande punkten måtte bifallas; 2:o att densamma skulle afslås; 3:o af Herr *Lenning*, att den ifrågavarande tulltaxerubriken skulle erhålla följande lydelse: "Papper, kardus-, makulatur- och annat groft, till skrifning, ritning eller tryckning ej tjenligt, samt poler- eller smergel-, fritt; förgylt, försilfradt eller annorlunda än i massan färgadt, äfvensom papper i förening med bomulls- eller linneväfnad 1 skålpund 8 öre; alla andra slag, derunder inbegripet linieradt papper 1 skålpund 5 öre"; samt 4:o utaf Friherre af *Ugglas*, att Utskottets förslag skulle bifallas med den förändring, att tullsatsen å "papper, alla andra slag, derunder inbegripet linieradt papper", bestämdes till 4 öre för skålpund.

Herrar *Lenning*, *Reuterskiöld* och *Rylander* begärde nu, hvar efter annan, ordet och tillkännagåfvo, att de afstode från det under öfverläggningen af dem gjorda yrkande och förenade sig med Friherre af *Ugglas*.

Härefter framställdes propositioner på de tre återstående yrkandena samt besvarades med många så väl ja som nej; hvaruppå och efter det proposition på bifall till punkten förnyats och på enahanda sätt besvarats, Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf sig nu hafva funnit ja öfvervägande. Flere ledamöter begärde votering.

Efter förmälan, att Kammaren egde att bestämma kontrapositionen vid den begärda voteringen, framställde Herr Grefven och Talmannen först proposition derå, att afslag å punkten skulle utgöra kontrapositionen, hvarvid svarades många ja och nej i blandning, samt sedermera proposition derå, att kontrapositionen skulle innehålla bifall till det utaf Friherre af *Ugglas* framställda förslag, då svaren likaledes utföllo med många så väl ja som nej; och förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

Som votering äskades om kontrapositionens innehåll, uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

Den som vill, att, vid blifvande votering om bifall till 1:sta punkten i Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 10, kontrapositionen skall innehålla bifall till punkten, med den förändring, att tullsatsen för "papper, alla andra slag, derunder inbegripet linieradt papper", bestämmes till 4 öre för skålpundet, röstar

*Tullen å
papper.
(Forts.)*

Ja;
Den, det ej vill, röstar
Nej;

Vinner Nej, antager Kammaren såsom kontraposition vid den blifvande voteringen afslag å den ifrågavarande punkten.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—53;
Nej—50.

Uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition för hufvudvoteringen:

“Den, som bifaller 1:sta punkten i Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 10, röstar

Ja;
Den, det ej vill, röstar
Nej;

Vinner Nej, antages punkten med den förändring deri, som Friherre af Ugglas föreslagit.

Vid denna omröstnings utgång befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—48;
Nej—58.

2:dra—4:de punkterna.

Biföllos.

5:te punkten.

Herr Lenning: Med anledning af det resultat, hvartill Kam-maren kommit i fråga om tull på papper, får jag anhålla, att den i nu föredragna punkt upptagna tull å papperstapeter och border måtte bestämmas till 8 öre per skålpund.

Herr Bennich: Jag anser mig skyldig att instämma i den siste talarens förslag.

Efter härmed slutad öfverläggning, gjordes först proposition på bifall till punkten, hvarvid svarades nej, och sedermera proposition derå, att tullen å *papperstapeter* och *border* skulle bibehållas vid 8 öre för skålpundet, hvilken proposition med ja besvarades.

6:te och 7:de punkterna.

Biföllos.

8:de punkten.

Herr Lenning: Jag anhåller, att äfven den under denna rubrik upptagna tullen måtte bestämmas till 8 öre per skålpund.

Efter härmed slutad öfverläggning, gjordes först proposition på bifall till punkten, hvarvid svarades nej, och sedermera proposition på bifall till punkten med den förändring, att tullsatsen å de ifrågavarande artiklarne bestämdes till 8 öre per skålpund, hvilken proposition med ja besvarades.

9:de och 10:de punkterna.

Biföllos.

11:te punkten.

Herr Bennich: Det kan icke vara rimligt, att denna tull sättes lägre än den på papperstapeter och border, och jag hemställer derföre, att Kammaren ville bestämma äfven den här i fråga varande tullsatsen till 8 öre per skålpund.

Efter härmed slutad öfverläggning, gjordes först proposition på bifall till punkten, hvarvid svarades nej, och sedermera proposition derå, att tullen å *brodärmönster* skulle bibehållas vid 8 öre för skålpundet, hvilken proposition med ja besvarades.

12:te punkten.

Herr Lenning: Jag hemställer, att äfven den under denna rubrik upptagna tullsatsen måtte höjas till 8 öre per skålpund.

Efter härmed slutad öfverläggning, gjordes först proposition på bifall till punkten, hvarvid svarades nej, och sedermera proposition på bifall till punkten med den förändring, att tullsatsen å de ifrågavarande artiklarne bestämdes till 8 öre för skålpund, hvilken proposition med ja besvarades.

13:de—16:de punkterna.

Biföllos.

17:de punkten.

Tullen å lim.

Herr Lenning: Jag tror, att det vore en oegentlighet, om tullen på lim blefve alldeles afskaffad, då man beviljat en något

Tullen å Lim. högre tull på papper, än den Kongl. Maj:t föreslagit, och tillstyrker derföre bifall till Kongl. Maj:ts förslag, att tullsatsen för lim nedsattes till hälften af den nu gällande, eller till 3 öre skålpundet.
(Forts.)

Herr Statsrådet Forssell: De skäl, som Utskottet vid denna punkt anfört för ett fullständigt borttagande af tullen på lim, liksom vid en följande punkt för borttagande af tullen på stärkelse, äro i sig särdeles beaktansvärda. Dock kan jag icke underlåta att framhålla de skäl, som föranlett mig att vid föredragningen af detta ärende tillstyrka Kongl. Maj:t att föreslå blott nedsättning till hälften af den nu gällande tullsatsen. Det är otvifvelaktigt, att lim, liksom stärkelse, ingår såsom råmaterial i betydligt många industrigrenar; och derföre är det icke utan skäl påyrkadt, att ett fullkomligt borttagande af dessa tullar måtte ske i sammanhang med den större revision af tulltaxan, som förr eller senare torde förekomma. Det är icke alldeles att förbise, att ett fullständigt borttagande af tullen på dessa båda artiklar skulle medföra en bestämd minskning i inkomster för staten, under det att en nedsättning till hälften af samma tullar kan anses genom en ökad import gifva statskassan en icke ringa ersättning för hvad den mister i tull på hvarje skålpund. Jag har icke funnit de af Utskottet anförda skälen på något sätt minska vigten af de skäl, som föranlett min tillstyrkan, och jag vidhåller derföre den i statsrådsprotokollet uttryckta åsigten.

Herr Bennich: Det är naturligt, att det är med ganska mycken tvekan, som jag uppträder mot Kongl. Maj:ts förslag och Herr Finansministerns yttrande; men jag är af den mening, att då vi gjort en så betydlig nedsättning i papperstullen — äfven med den jemkning i Utskottets förslag, som Kammaren nu vidtagit — så har pappersfabrikationen ett berättigadt anspråk på att få sina rudimaterier tullfria. Jag tillstyrker en sådan tullfrihet på skäl, hemtade från många andra näringsgrenar i landet. Jag tror icke, att, derför att man förutsätter och motser en mera omfattande revision af tulltaxan, man bör underlåta att nu vidtaga sådana förändringar, som dels omedelbart sammanhånga med den redan i hufvudfrågan beslutade förändringen och dels under alla förhållanden måste lända till näringarnes gagn. Den enda synpunkt, ur hvilken man kunde frestas att biträda en modifierad åtgärd, vore om statsverkets tillgångar icke medgäfvit en sådan eftergift, som den här ifrågasatta. Men jag hemställer till Kammarerna, huruvida en tullnedsättning, som går på 28,000 kronor, såsom här är förhållandet, kan anses spela en så betydande roll i afseende på Sveriges finanser, att man derför bör afhålla sig från att på en gång taga steget fullt ut i den föreslagna riktningen. Det är otvifvelaktigt, att i många industrigrenar utom pappersfabrikationen ingår lim såsom ett viktigt material. Det är vidare tillräckligt bekant, att, då Riksdagen vidtagit en förändring i afseende på en tullsats, blir den alltid obenägen att

åtminstone snart derefter göra en ny förändring; och att ofta rubba tullsatser är något som alltid föranleder klagomål från alla håll. Hvad denna tullsats beträffar, kan man dock icke säga, att någon svensk närings existens är beroende derpå, att den står qvar; men deremot hafva många handteringar fördel af, att den tages bort. När man dessutom vet, att vårt grannland Norge har tullfrihet för denna artikel, och man vill göra gränskommunikationen mellan grannländerna så obehindrad och bekväm som möjligt, men man af denna varas beskaffenhet icke kan bedöma, huruvida det är norskt lim eller om det är från något annat land, finnes också i detta förhållande talande anledning att upphäfva denna tull, så att i detta afseende ingen skilnad mellan de båda rikena må ega rum. Jag tror, att den betänklighet, som yttrades från regeringens sida icke förtjenar så mycket afseende, att icke Kammaren och Riksdagen kan våga sig litet mera framåt än herr Chefen för Finansdepartementet. Jag önskar således fortfarande, att Kammaren må bifalla Utskottets förslag.

Tullen å Lim.
(Forts.)

Herr von Koch: Det är för åtminstone några af Kammarens ledamöter bekant, att jag tillhör de ofta förhånade frihandlarne; men jag har dock alltid såsom sådan yrkat, att man skall gå varsamt till väga, i synnerhet då man genom en hög tullsats framkallat en industri, som jag tror att man icke bör i ett slag dräpa. I afseende på den, som nu är i fråga, skulle jag kanske icke hafva brytt mig om att yttra mig, ehuru jag vet, att fabriker för tillverkning af lim blifvit anlagda i landet på senare tider — jag känner bland andra till en, som blifvit anlagd i mitt omedelbara granskaps nere i Blekinge — men att från 6 öres tull för skålpundet, som är ett ganska högt tullskydd, genast taga steget fullt ut och göra lim tullfritt, öfverensstämmer icke med de grundsatser, som, då jag haft äran vara med om tullenedsättningar, af mig blifvit accepterade. Jag har nemligen alltid velat, att man skulle gå gradatim till väga. Derföre tror jag, att Riksdagen, i öfverensstämmelse med sitt angående 1:sta punkten fattade beslut, bör bifalla Kongl. Maj:ts förslag. Den fiskaliska frågan, som af Herr Finansministern blifvit berörd, sätter jag helt och hållet å sido, då tullinkomsterna i allt fall nu äro så stora, att inkomsten på denna artikel är en bagatell. Hvad åter den siste ärade talaren nämnde om, att det skulle vara så svårt vid bevakningen i allmänhet på norska gränsen, så medgifver jag, att det är svårare, ju flere artiklar man har att bevaka, men anser, att, om det har gått hittills, så kan det väl gå för sig, till dess det blir fråga om revision af franska handelstraktaten. Då kan man ju, om det finnes lämpligt, på en gång åstadkomma i öfverensstämmelse med Norge alla tullsatsers jemförliga fixerande. Jag tror, att det är endast en erkänd felaktighet i rubrikerna å vissa tullsatser, som gjort, att man nu så kort före en allmän revision af tulltaxan företager speciella förändringar, ty det är alltid bäst, om man får revidera alla på en gång, så att man kan på en gång tillgodose alla, som man anser ännu tills vidare

Tullen å Lim. behöfva s. k. skydd. Jag tillstyrker bifall till Kongl. Maj:ts
(Forts.) förslag.

Herr Svanberg: Först ber jag att få upplysa Bevillnings-Utskottets Herr vice Ordförande, att tillverkningen af lim icke är så obetydlig i vårt land, som han synes tro. Jag försäkrar, att den utgör en ganska väsentlig biförtjenst för de smärre garfverierna och är för dem af den högsta vikt. För hvar och en af Herrarne är det säkert bekant, att lim tillverkas egentligen af affall vid garfverierna, och det skulle blifva en svår stöt för dem, om genom borttagande af tullen på lim, denna binäring skulle i vårt land omöjliggöras. Jag vill derjemte för Herrarne omnämna, att jag för egen del nödgas årligen importera icke så litet lim och att jag sålunda borde för egen del vara mycket nöjd, om tullen på denna artikel borttogos. Men det oaktadt anhåller jag, under åberopande af de skäl, som Herr Finansministern framställt, att Kongl. Maj:ts förslag i denna del måtte af Kammaren antagas.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad, samt Herr Grefven och Talmannen yttrat, att under densamma hade yrkats dels bifall till den förevarande punkten och dels att Kammaren måtte besluta, att tulltaxerubriken *Lim* skulle erhålla den lydelse Kongl. Maj:t föreslagit, gjordes först proposition på bifall till punkten, hvarvid svarades många nej jemte några ja, och sedermera proposition på Kongl. Maj:ts ifrågavarande förslag, då svaren utföllo med många ja jemte några nej; och förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

18:de—20:de punkterna.

Biföllos.

*Tullen å
Stärkelse.*

21:sta punkten.

Herr von Koch: Jag har redan vid behandlingen af den 17:de punkten af detta betänkande sagt mig hylla den grundsatsen, att man bör gå varsamt till väga vid tullnedsättningar; och derföre vill jag icke heller här gå längre än att tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts förslag. Den näringsgren, som det nu gäller, är icke alls så liten, som man tyckes föreställa sig. Den har under de sista åren varit stadd i tillväxt, och det är att hoppas, att denna tillväxt skall än vidare fortfa. Jag tror, att det är orätt och vådligt att genom tullskydd uppmuntra en näringsgren, som *icke* ännu är i gång, men jag tror också att man skulle begå en orättvisa mot dem, som under högt tullskydd nyss anlagt stärkelsefabriker, om man på en gång, och innan man ens fästat deras uppmärksamhet på att ett nära 50 % tullskydd möjligen kommer att tagas bort, gjorde detta helt hastigt på en gång. Herrarne torde hafva läst en artikel, som i går stod i en

*Tullen ö
Stärkelse.
(Forts.)*

morgontidning och som antagligen är skriven af en mycket sakkunnig person. Jag tror det, enär han för icke länge sedan till mig yttrade ungefär detsamma, som står i denna artikel. Han är en person, som varit använd i just sådan rörelse, som här är fråga om, och äfven undervisat deri; och han varnar för ett förhäftigt tillvägagående. Nu har tullkomiténs majoritet uppgifvit, att denna industrigren under flera år visat sig stå på ungefär samma punkt oaktadt det höga tullskyddet. Det är sant, och så är ofta förhållandet med många andra rörelser samt borde kanske alltid vara det, ty det är vådligt att nedlägga sina penningar och sitt arbete på företag, som bero af en eller några röster vid våra gemensamma voteringar. Men här har det jemväl varit särskilda omständigheter, som gjort, att denna fabrikation ännu icke kunnat komma sig för. Jag tror, att den förnämsta anledningen är den, att man först på den allra sista tiden varit bekant med en bättre metod att fabricera stärkelse. Men dessutom har i allmänhet uppmärksamheten icke varit fästad derpå, att, om stärkelsefabrikationen skall kunna löna sig, är nödigt, att man odlar sådana potatissorter, som hafva större stärkelsehalt än de sorter vi vanligen begagna, och att man odlar potatisen på ett sätt, som befordrar stärkelseserikedomen hos densamma. När nu uppmärksamheten blifvit fästad på dessa förhållanden, och man af Kommerskollegii tabeller ser, att stärkelse är föremål för en stark import, så tror jag, att det vore väl, om man gäfvade denna industrigren en frist, under hvilken vederbörande fabrikanter kunde hinna att skaffa sig så mycket bättre maskiner och material samt lära sig att så göda sin jord, att landets behof af denna artikel kanske utan det äfventyrliga skyddet kunde förses af våra inhemska fabriker. Nu hafva de som ämnat anlägga nya fabriker fått varning att icke lita på tullskydd. Jag hoppas och önskar, att detta snart skall visa sig obehöfligt, att vår potatis kan få lika stärkelsehalt som utlandets, och fabrikationen är en för oss naturlig. Jag har dertill ett skäl, som för mig är mycket tilltalande, men för hvilket Kammarens ledamöter kanske icke torde sympatisera med mig. Uti den provins, der jag bor, har allt från husbehofsbränningens tid potatisodlingen fortgått i stor skala. Det vore väl, om den kunde minskas, men det går icke så lätt att komma från en gammal vana. Den enda afsättning man har, då det växer mera potatis än som går åt till föda, är att sälja den till brännerierna. För många är detta så obehagligt, att de icke vilja göra det. Hafva de icke motvilja därför, så är det ett annat obehag i ekonomiskt afseende, att, om det icke finnes flera brännerier i granskapet, dikterar kanske en eller två bränvinstillverkare priset helt och hållet. Det vore derföre godt för Blekinge, om det funnes en stärkelsefabrik, till hvilken inbyggarna kunde afsätta sin potatis. Det har mig veterligen icke funnits der mera än en enda, och den förstördes när Ronneby brann ned. Man funderar nu på att göra en annan, men det torde icke ske förr än man fått veta, hur förhållandena gestaltat sig vid de i de angränsande provinserna anlagda fabrikerna. Jag tror mig

*Tullen a
Stärkelse.
(Forts.)*

veta, att en talare, som yttrat sig här, har anlagt en sådan i Kronobergs län i stor skala och inrättat den efter de bästa metoder, men den har knappt hunnit komma i gång ännu. I Kalmar län vet jag, att för närvarande göras experimenter i detta afseende af en skicklig landtbrukare. Jag tror icke, att när sådana försök göras för en näring, som nu knappt är känd, det vore klokt att gifva den dråpslaget, hvilket man visserligen skulle göra, om man, från det att artikeln nu är belagd med 6 öres tull för ett skålpund, värdt ungefär 15 öre, gjorde den tullfri. Jag har åtminstone icke hjerta till att slå i hjel denna näring i sin linda, utan yrkar bifall till Kongl. Maj:ts förslag.

Herr Odelberg: Jag får på förhand förklara, att jag kommer att yrka afslag så väl på Kongl. Maj:ts som på Utskottets förslag. Med hänseende till den näst föregående talarens yttrande ber jag till en början få anmärka, att äfven om Kammaren, på sätt han hemstälde, skulle inskränka sig till att bifalla Kongl. Maj:ts förslag, så skulle deraf följa, visserligen icke en så hastig, utan kanske snarare en långsam död för de ifrågavarande fabrikerna. För öfrigt vill jag fästa uppmärksamheten på det oegentliga i rubricerandet af artikeln stärkelse i tulltaxan. Det finnes nemligen stärkelse af olika slag, betydligt skiljaktiga både till utseende, användning och pris, och man skulle således skäligen kunna fordra, att dessa slag hade blifvit hänfödda under hvar sin tulltaxerubrik, hvilka borde heta stärkelse af hvete eller andra sädesslag samt stärkelse af potatis. Dessa båda slag af stärkelse hafva den egenskapen gemensam, att de båda äro lätt förvandlade till socker; men för öfrigt äro de hvarandra mycket olika. Att tillverka hvete-stärkelse är en ganska invecklad kemisk operation, och förbrukningen deraf är mycket ringa. Deremot har potatisstärkelse, som tillverkas temligen lätt på mekanisk väg, en ganska vidsträckt användning. Såsom den föregående talaren anmärkte, är tillverkningen af potatismjöl, eller stärkelse, en mycket vigtig binäring för landtbruket; och jag har mig bekant, att åtskilliga smärre fabriker äro inrättade i Västergötland, äfvensom att i Kronobergs län en större fabrik är under anläggning, hvilken är afsedd att förbruka potatis icke blott från de närmaste orterna utan äfven från Blekinge. I det afseendet synes jag således vara öfverens med den ärade talaren, att jag likasom han önskar, det tillverkningen af stärkelse måtte få den spridning, som är möjlig, men jag instämmer icke med honom deri, att jag tror, att detta skulle lyckas, om tullen nedsattes till hälften mot den nuvarande. Och hvarför kan detta icke lyckas? Många skäl kunde åberopas, som i allmänhet föranleda, att i de flesta fall en tillverkning här i Sverige af hvad som helst blifver dyrare än i andra länder; men jag skall inskänka mig till att nämna ett hufvudsakligt skäl, och det är, att potatis, producerad här i Sverige, icke innehåller så mycket stärkelse som potatis, odlad i andra länder; och detta är icke följden af att vi odla dåliga sorter, utan helt enkelt en verkan af vårt hårda klimat, som gör att växten här icke uppnår

den utveckling och mognad som i sydligare trakter. Samma förhållande är det med hvete och hvetestärkelse; hvete utvecklar sig icke så fullständigt här som längre söderut, och följden deraf vid stärkelseberedning är att man, för att bekomma den ena af hvetekornets värdefulla beståndsdelar, nemligen stärkelsen, måste förstöra den andra nemligen vextlimmet, då deremot, i sydliga länder, båda dessa ämnen kunna tillgodogöras. Hvetestärkelse kan i följd häraf tillverkas billigare i t. ex. Frankrike än i Sverige.

Anser man nu af ingen vikt, om någon stärkelsefabrikation finnes inom landet, då är det utan tvifvel skäl att taga bort tullen helt och hållet, ty man får alltid stärkelse för billigare pris utifrån än hvarför man kan tillverka den inom landet. Detta tyckes också vara Bevillnings-Utskottets mening, då det talar om stärkelsen såsom ett nödvändigt förbrukningsmedel för flere näringar, samt om stärkelsefabrikationen såsom en obetydlig industri, som ej förtjenar något skydd. Hvad angår Utskottets yttrande om stärkelse såsom ett af de viktigaste beredningsämnen för papper, så har jag redan derom uttalat mig, då fråga var om tull på papper. Såsom jag då upplyste, lära tullomkostnaderna för samtliga beredningsämnen för papper gå till $\frac{1}{100}$ öre för hvart skålpund här tillverkad papper. Om man nu antager, att omkostnaderna för de öfriga ämnena utom stärkelse utgöra hälften häraf, så blifva tullomkostnaderna för den stärkelse, som skulle ingå i papperet, ungefär $\frac{1}{20}$ öre för ett skålpund papper; och för en så obetydlig vinst tror jag icke det är skäl att förstöra en i uppkomst varande industri. Men, säger Bevillnings-Utskottet, det är icke blott för pappersindustrien, som stärkelse är af vikt, utan äfven för åtskilliga andra näringar, som använda stärkelse såsom ett beredningsämne. Med anledning häraf kan jag icke underlåta att läsa upp ett litet stycke ur Bevillnings-Utskottets betänkande, och jag anser mig hafva så mycket större skäl dertill som vi här nyss hört, då fråga var om pappersindustrien, Utskottets vice ordförande förklara, att tullkomitén och äfven Utskottet behandlat de ämnena, som förekommit, med den största omsorg. Jag vill nemligen gerna lemna ett litet bevis på denna stora omsorg. Det heter i Utskottets betänkande sidan 12:

“Men äfven för andra industrigrenar är den ifrågavarande artikeln ett viktigt beredningsämne; och komiterade hafva i detta hänseende antydt att nämnda artikels befriande från tull jemväl skulle innefatta ett förberedande steg till framtida tullnedsättningar å åtskilliga varor, vid hvilkas tillverkning stärkelsen inginge såsom beredningsämne. Utskottet tillåter sig att i sammanhang härmed fästa uppmärksamheten vid en ej obetydlig inhemsk näring, som kanske företrädesvis har befogade anspråk på att snarast möjligt erhålla tullfrihet för stärkelse. Den näring, Utskottet sålunda afser, är pressjästtillverkningen, hvilken befinner sig i det egendomliga förhållande att den, utan allt tullskydd för eget fabrikat, måste underkasta sig tullbeskattning för ifrågavarande beredningsämne, som till ungefär en tredjedel ingår i dess fabrikat.”

*Tullen å
Stärkelse.
(Forts.)*

*Tullen å
stärkelse.
(Forts.)*

Nu torde förhållandet verkligen vara, att stärkelse begagnas vid pressjästberedningen, men, om så sker, är stärkelsen icke ett beredningsämne, utan ett förfalskningsämne, och detta, mine Herrar, säger jag icke efter hörsagor, utan jag vet af egen erfarenhet, som jag i många år varit i tillfälle att inhemta, att verklig god pressjäst kan och bör tillverkas utan ifrågavarande tillsats. Förhållandet var nemligen, att pressjäst drog en tull af en skilling banko per skålpund, tills 1857 års tulltaxa afskaffade all tull på pressjäst. Före den tiden visste man egentligen icke af någon annan pressjäst än den som tillverkades inom landet. Jag medgifver, att den var mycket dyr och att pressjästfabrikanterna icke hade skäl att klaga. Men efter det 1857 års taxa borttagit tullen, började pressjästfabrikanterna i Köpenhamn hitta väg till Sverige med sin vara, och sedan jernvägen blifvit öppnad för trafik från Malmö till Stockholm, letade sig den danska jästen väg ända upp till mellersta Sverige och såldes till så lågt pris, att den svenska jästen, som var ärlig då för tiden, icke kunde produceras för samma pris. Men man kom snart underfund med att den danska jästen var tillsatt med en betydlig del stärkelse, och följden blef, att, då man såsom vanligt här i landet fästade sig vid det goda priset utan tillräckligt afseende å varans beskaffenhet, pressjästfabrikanterna härstädes måste begagna sig af samma medel, som de danska, för att kunna uthärda konkurrensen. Jag vet icke om de ännu göra det, men jag tror det, och möjligt är det äfven, att stärkelse begagnas för samma ändamål i åtskilliga andra näringar, hvilkas idkare, tack vare låga tullsatser och utländsk konkurrens, tvingas till att begagna samma medel vid tillverkningen, som mångenstädes i utlandet brukas, för att åstadkomma varor till billigaste pris. För pressjästtillverkningen är emellertid stärkelse icke nödvändig, och borde aldrig hafva blifvit dertill använd. Af hvad jag sagt, framgår att jag gillar hvarken den ena eller andra åtgärden, hvarken nedsättning eller borttagning af tullen; och får jag därför yrka rent afslag så väl å Utskottets förslag som å Kongl. Maj:ts proposition i detta ämne.

Herr Lenning: Jag inskränker mig till att i denna punkt endast yrka bifall till Kongl. Maj:ts proposition, att tullen å potatismjöl och stärkelse måtte nedsättas till halfva sitt nuvarande belopp, eller till 3 öre skålpundet.

Herr Rylander: Den punkt af Bevillnings-Utskottets betänkan-
kande, som nu föreligger, är af en mycket ingripande betydelse för vårt land. I den ort jag tillhör har på senare år uppstått kanske tjugo mindre fabriker för tillverkning af stärkelse. Dessa fabriker afsätta sin vara i Stockholm, Norrköping, Malmö, hela landet, och sälja ganska mycket. Jag får säga, i likhet med en föregående talare, att, om jag i detta ämne skulle se blott på egen fördel, skulle jag rösta för Utskottets förslag. Men jag kan det icke; ty jag skulle derigenom bidra att krossa dessa små fabriker, hvilka, såsom jag nyss nämnde, i senare tider blifvit anlagda.

Jag tror visserligen icke, att de ännu äro så synnerligen fullständiga eller komma så särdeles långt i sin utveckling; det kan man icke heller fordra, då de så nyligen uppstått; somliga äro bättre, andra sämre; men jag kan dock icke gå in på, att de nu skola krossas. Jag tror för min del, att de göra mycken nytta. En stor del af vårt lands jord egnar sig bättre för potatisodling än för något annat; och stärkelsefabrikationen lemna goda tillfällen till afsättning af denna vara. Denna industri uppstår gerna i trakter, der kommunikationerna äro sämre; ty en sådan vara som potatis är svår att afsätta på längre håll utan goda kommunikationer, därför att den lätt tager skada. Förvandlas den åter till potatismjöl, så kan detta hålla sig ända till ett år. Angående pressjästtillverkningen, som af den föregående talaren vidrördes, har jag redan förut i dag haft tillfälle att yttra mig. Jag ber att få tillägga, att, då han säger att stärkelse deruti ingår endast såsom förfalskningsämne, kan jag möjligen erkänna det till en del; men jag får å andra sidan förklara, att den äfven är ganska nödvändig; ty den tjenar till att sammanbinda jästen och bör således ej helt och hållet uteslutas. Men hvad beträffar Utskottets yttrande, att pressjästtillverkningen behöfver skydd, så vågar jag påstå, att det icke är så nödvändigt. Pressjäst importeras, såsom Herrarne veta, från Danmark; men som den icke tål längre transporter, emedan den lätt ruttnar, måste den skickas i mindre kvantiteter och blir derigenom dyrare att frakta. Kan man därför få sådan på närmare håll, tager man den hellre, emedan den icke ruttnar så snart. Jag vet, att under de sista åren ganska obetydligt dansk pressjäst införts i landet och att mycken svensk förbrukats; detta förhållande torde utvisa, att den icke behöfver särskildt skyddas. För att, som sagdt, icke dessa af mig omnämnda små stärkelsefabriker må krossas, yrkar jag helt och hållet afslag å den föreliggande punkten och att det måtte förblifva vid det gamla.

Herr Wennerberg: Vid genomläsandet af tullkomiténs och Bevillnings-Utskottets utlåtande, har det icke kunnat annat än förefalla mig, som om såväl komitén som Utskottet, utan full befogenhet, med hvarandra sammanblandat frågorna om borttagande af skyddstullen för papper och den sammans upphäfvande för stärkelse.

Jag kan icke stödja hvad jag nu ämnar säga på några principiella åsikter, rörande tull i allmänhet; ty jag eger icke några sådana. Jag måste följaktligen söka, genom att jemföra några punkter i dessa båda betänkanden med hvarandra, lemna skäl för mina påståenden.

Det är temligen tydligt att det finnes endast två skäl anförda för de åtgöranden Utskottet föreslagit, och de resultat, till hvilka det kommit. Man vill genom att borttaga tullen på stärkelse, bereda papperstillverkningen en förmån — detta står i Utskottets betänkande tydligen uttaladt — eller ock vill man redan nu vidtaga åtskilliga förberedande steg till de tullnedsättningar, som

*Tullen å
stärkelse.
(Forts)*

*Tullen å
stärkelse.
(Forts.)*

anses med det snaraste vara af nöden. Hvad nu det första skälet vidkommer, har jag den lyckan att kunna för min motsatta åsigt stödja mig vid hvad den ärade Chefen för Finansdepartementet inför Kongl. Maj:t i frågan yttrat, hvarvid han tydligt framhöll sina betänkligheter vid att borttaga skyddstullen för stärkelse. Då jag icke kan framföra *mina* bättre än genom att upprepa hans ord, ber jag att få anföras dem. Departementschefen säger vid ärendets behandling inför Kongl. Maj:t: "Då dessa råämnen" — anilinfärger, klorkalk och öfriga artiklar, som tullkomitén ifrågasatt och Utskottet föreslagit skola göras tullfria — "ingå i flere andra industrigrenars fabrikat och för många af dem äro ännu viktigare än för pappersfabrikationen, är det tydligt att ett beslut om tullfrihet för nämnda artiklar kan anses innebära något vid mera än blott ett tillbörligt afseende å pappersfabrikationen, helst som dessa tullsatser tillika utgöra tullskydd för åtminstone tvenne inhemska näringar. Ett uppskof med tullnedsättning för dessa artiklar kunde därför yrkas redan af det skäl, att den rätteligen borde företagas i samband med någon allmänna jemkning af det våra näringar medgifna skydd." Detta är den åsigt, som vunnit Kongl. Maj:ts bifall och som jag för min del funnit vara fullkomligt riktig. Nu har likväl, på grund af det efterföljande resonnementet, departementschefen, i stället för att bibehålla den å stärkelse förut satta skyddstullen af 6 öre för hvarje skålpund, föreslagit, att denna tullsats skulle nedsättas till hälften. Om jag hade funnit något skäl därför i hans anförande, skulle det hafva varit mig kärast att biträda detta förslag; men nu kan jag det icke.

En insigtsfull reservant inom tullkomitén har verkligen yrkat en nedsättning i tullen å stärkelse och har äfven framlagt skäl för *någon* nedsättning; men Utskottet har för sitt yrkande på *fullkomlig* tullfrihet icke förebringat något annat än det allmänna, som af Finansministern *icke* godkänts. Reservanten har nemligen beräknat, att tullumgälderna, enligt nu gällande tulltaxa, för de vid papperstillverkning använda kvantiteter af stärkelse med flera artiklar i medeltal uppgått till icke mer än 0,14 öre pr skålpund för tillverkad papper. Vill man nu vara noggrann, och jag ser icke något skäl, hvarför man ej skulle vara det, hade den nuvarande tullen på stärkelse icke behöft nedsättas till förmån för papperstillverkningen med mer än $\frac{1}{10}$ öre, och således föreslagits att utgå med 5 $\frac{1}{10}$ öre pr skålpund. Jag kan därför icke se något skäl att nedsätta denna tullsats hvarken till hälften och än mindre att, såsom Utskottet föreslagit, helt enkelt borttaga den. Till stöd för sin åsigt om olämpligheten häraf behöfver jag icke åberopa annat än hvad departementschefen inför Kongl. Maj:t yttrat.

Skulle det åter icke hafva varit detta första skäl, som föranledt Utskottet att yrka ren tullfrihet för stärkelse, återstår det andra, nemligen att stärkelsens befriande från tull skulle innefatta ett "förberedande steg" till framtida tullnedsättningar å åtskilliga varor. Kan man nu kalla det ett "förberedande" steg, att från den gamla tullen af sex öre, med förbigående af Kongl.

Maj:ts förslag om tullens bestämmande till 3 öre pr skålpund, genast föreslå ren tullfrihet? Det kan jag icke finna; och då de-tementschefens åsigt, att ifrågavarande tullnedsättning helst borde företagas i samband med en allmännare jemkning af det våra näringar för närvarande medgifna tullskydd, af mig delas, vill jag, som nu icke anser mig böra upptaga Kammarens tid med åhörandet af en mängd detaljer, förena mig med de Herrar, som yrkat rent afslag å Utskottets hemställan.

*Tullen å
stärkelse.
(Forts.)*

Herr Pehrsson: Jag är redan förekommen af en föregående talare i afseende på hvad jag ämnade säga om potatismjöl; men deremot kan jag upplysa, att man i vår ort börjat mycket tänka på denna fabrikation och att på senare tider många låtit uppföra små fabriker för att derpå bereda sin potatis till potatismjöl. Detta har visat sig så fördelaktigt för de många, som tänkt derpå, att, efter hvad jag vet, åtskilliga, som ega bränvinsbrännerier, ämna nedlägga dessa för att i stället anlägga potatismjöls- eller stärkelsefabriker; och detta anser jag vara en för hela landet vigtig sak. Denna näringsgren är den oskyldigaste, man kan tänka sig; man producerar sådana ämnen, som eljest skulle komma från utlandet, och följaktligen draga landets medel från detsamma. För min del anser jag följaktligen, att denna fabrikation bör er-hålla det starkaste stöd, den kan få.

Hvad skulle nu följden blifva om på en gång fullkomlig tull-frihet för stärkelse beviljades? Jo, denna spekulation att anlägga stärkelsefabriker, som ännu icke är så gammal, skulle fullkomligt hämmas, och i dess ställe skulle man frammana bränvinstillverkningen i ännu större mängd än förut. Det torde således vara allt skäl att ännu tills vidare bibehålla denna tullsats.

Jag vet personer, som i denna stund hafva stora quantiteter potatismjöl och stärkelse, som de icke kunna få sälja till något pris, emedan så mycket redan blifvit införskrifvet. Jag har sjelf haft ombud för att afyttra några skeppund af denna vara, men det har icke varit möjligt. Många af de fabrikanter, som hafva dessa lager, kunna väl behöfva sina penningar före nästa höst, men de måste vänta.

På de af mig nu anförda grunder kan jag icke annat än in-stämna med de Herrar, som yrka rent afslag.

Herr Bennich: Det är från så många olika synpunkter denna fråga blifvit betraktad, att jag känner mig villrådig, med hvilken jag skall börja. En talare har sagt, att han icke hade några principiella skäl för sin åsigt, och detta tyckte jag mig äfven finna af hans anförande. Andra talare åter, och de flesta, hafva gifvit tillkänna sina principer, och de gå ut på att i denna nu ifrågavarande artikel söka ett skydd för det svenska jordbruket, ett skydd som svenska jordbruket i öfrigt ansett sig kunna und-vara och med heder undvarit. En talare har sagt att stärkelse-fabrikationen vore en uppåtsträfvande näring, då deremot en annan inskränkt sig till att nämna, att man i vissa orter vore betänkt

*Tullen å
stärkelse.
(Forts.)*

på att införa densamma. Det sträfvande, som hittills under ett skydd af ända till 50 procent af varuvärdet gjort sig gällande i landet, är ganska anmärkningsvärdt. Det synes af Kommers-kollegii berättelse att år 1864 tillverkades stärkelse för 100,000 riksdaler vid 6 fabriker. År 1873 hade denna tillverkning, som då bedrefs vid 9 fabriker, nedgått till 81,000 riksdaler, hvarefter den år 1874 åter steg till ett värde af 150,000 riksdaler. Jemför man denna uppåtsträfvande fabrikation med det uppåtsträfvande behovet af stärkelse, finna Herrarne huru litet fabrikationen motsvarar efterfrågan. År 1864 infördes 109,000 æ utländsk stärkelse, 1874 1,874,000 æ och år 1875 1,889 000 æ. Således, under det att behovet tjugudubblats, har produktionen inom landet stått i det närmaste stilla, oaktadt den åtnjutit ett skydd i tull, uppgående från 33 $\frac{1}{3}$ till 50 procent af hela värdet. Man kan väl fråga om någon industri varit så gynnad som denna och detta under 40, 50 år? Derigenom att man förbisett denna rubrik i tulltaxan, har denna industri under så lång tid åtnjutit fördelen att sitta i orubbadt bo, men ändock icke gått framåt. Är det först nu den börjat göra det? Jag tror snarare att den skall gå framåt om tullsatsen borttages, ty i samma mån kommer denna industri att anstränga sig för att blifva en verklig fabrikgren, om man finner, att varan är föremål för större förbrukning och icke har att påräkna ett onaturligt skydd af tullagstiftningen. Bevillnings-Utskottet har blifvit bittert klandradt därför, att det lemnat så ofullständig och opålitlig utredning af frågan, då det sagt, att stärkelse ingår till ungefär en tredjedel i pressjästtillverkningen. En talare, som i nyss berörda afseende klandrat Utskottet sade, att han på grund af egen erfarenhet kände till, att stärkelse begagnades som förfalskningsmedel vid jästberedning, men en annan talare som också beredt pressjäst, har sagt att stärkelsen är ett nödvändigt bindingsmedel, och jag har anledning tro att så äfven måste vara förhållandet, emedan Utskottet erhållit den uppgift, som finnes i betänkandet, af den man, som för närvarande är Utskottets ordförande och som åtskilligt sysselsatt sig med bränvinshandteringen, en handtering som ligger nära den att utdraga stärkelse ur potatis. Det är på hans meddelande Utskottet grundat sin uppgift, och jag vågar ställa hans auktoritet i detta fall lika högt, som deras, hvilka åberopa egen erfarenhet.

Det betyder ingenting, sade en talare, för tillverkningen af papper, om denna artikel tullbeskattas eller icke. Det betyder så mycket att, enligt uppgift från ett enda pappersbruk öfver de tullavgifter, som det fått vidkännas för sina utensilier, stärkelsen dragit i tull 4,242 kronor under det att tullen för samtliga utensilier kostat samma pappersbruk 7,115 kronor. Herrarne behagade finna att en tullavgift af öfver 4,000 kronor för rudimaterier icke spelar någon obetydlig rol för fabrikanterna, ty beloppet utgör ju 5 procent på 80,000 kronor, och kan ofta nog vara en betydlig andel af hela den vinst ett pappersbruk lemnar. Att Bevillnings-Utskottet och komitén fått förebräelser därför att de föreslagit tullfrihet för denna artikel icke ensamt till förmån för pap-

*Tullen å
stärkelse.
(Forts.)*

persfabrikationen utan också såsom ett förberedande steg till andra förändringar, synes mig bevisa, att man icke gjort sig reda för i hvilken ordning tull-lagstiftningen skall gå för att icke motverka utan beträmja näringarnes förkofran. Man börjar icke med att taga bort tullskyddet för fabrikatet, utan man börjar med att taga bort det tryck, som tullsatsen på rudimaterierna utöfvar. Att tullfrihet blifvit föreslagen samtidigt för beggadera i detta fall, kommer sig deraf att pappersfrågan trängt sig fram och kräfver skyndsamt lösning. Eljest vore det visserligen icke principiellt riktigt att på samma gång borttaga tullen å råvaran som för fabrikatet, utan borde man gå i den ordning, att först undanröjda hindren för inhemsk industri att kunna uppblomstra och trifvas samt, sedan detta skett, minska skyddet. Det är sålunda icke blott papperstillverkningens redan för handen varande behof, då papperstullen nu nedsättes, utan ock behofvet af förberedande åtgärder för framtida tullnedsättning å andra fabriksvaror, vid hvilkas tillverkning stärkelse spelar en än mera betydande roll, som principiellt föranlätit Utskottet att föreslå den ifrågavarande åtgärden. I förhållande till varans behöflighet är tullsatsen på stärkelse rent af orimlig, och jag frågar, om det finnes i hela vår tulltaxa ett enda fabrikat förutom detta och som går till omedelbar förbrukning, hvilket åtnjuter en skyddstull af 50, eller i minsta fall 33 $\frac{1}{3}$ procent af hvad varan kostar. Jag ber att få fästa uppmärksamheten på hvad det är man vill vinna och på hvad villkor man vill vinna skydd för stärkelsefabrikationen. Hela värdet af denna inhemska fabrikation har under loppet af 10 år vexlat mellan 50,000 och 150,000 kronor, mycket olika under olika år. Antag till och med att denna produktion med sitt oerhörda skydd gifvit ända till 20 procents vinst. Således från 10,000 till 30,000 kronor om året, och en vinst af 20 procent kan icke anses liten. För att nu uppehålla en årlig tillverkning af 50,000 till 150,000 kronors värde, och bereda stärkelsefabrikerna en årsvinst af omkring 20,000 kronor, har den svenska industrien som för sin verksamhet behöfver stärkelse, fått betala en skyddstull, hvilken beräknad efter medelförseln åren 1871—1875 uppgått till 72,708 kronor. Är det rimligt att, på det produktionen af stärkelse skall kunna hållas uppe inom landet, andra näringar, som hafva behof af detta ämne, skola därför årligen utbetala sist nämnda belopp? Ty staten vill väl icke beskatta en sådan vara af finansiellt skäl, utan måste tullafgiftens enda ändamål sanningsenligt erkännas vara skydd åt den inhemska handteringen. Man tager alltså af industrien 70,000 kronor på den utländska stärkelsen och höjer naturligtvis i förhållande dertill lika mycket priset på den inhemska. Allt detta för att den inhemska produktionen af stärkelse skall erhålla en vinst af 10 å 20 tusen kronor. Detta är något som icke kan försvaras, sedan uppmärksamheten derpå blifvit väckt. Jag vet, att det vore fåfängt att påyrka bifall till Utskottets förslag, men jag hemställer till Kammarerna om det är rimligt att bibehålla den nu varande tullen, uppgående ända till

Första Kammarans Prot. 1877. N:o 24.

*Tullen å
stärkelse.
(Forts.)*

50 procent af varuvärdet. Nödd och tvungen hemställer jag om bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Friherre af Ugglas: Skälet hvarför man, alldeles oberoende af den allmänna revision af tulltaxan, vi hafva att förvänta, företagit till pröfning frågan om papperstullen, ligger uppenbarligen deri, att, till följd af den nu varande tulltaxans lydelse, svårigheter och förvecklingar vid förtullningen uppstått, som gjort det till en nödvändighet att redan nu vidtaga vissa ändringar deri. Detta skäl var efter min uppfattning särdeles giltigt, och Kamraren har äfven genom sitt beslut undanröjt de anledningar till förvecklingar, som förut funnos; men att vid denna riksdag gå längre, vill jag icke vara med om. När man nu, på sätt är gjordt, söker vinna fullkomlig tullfrihet för stärkelse, har man gått in på tulltaxan i andra delar, än som är af nödvändigheten betingadt. Då jag således icke kan finna skäl att gå längre än just så långt, som erfordras deraf att tullen på papper blifvit rubbad, och, med fastadt afseende härå, Kongl. Maj:ts proposition synes mig innefatta allt, som vid innevarande riksdag i fråga om denna artikel bör kunna vidtagas, tillåter jag mig att yrka bifall till denna Kongl. Maj:ts proposition.

Herr Wennerberg: Jag vill nu blott vördsamt hemställa till Bevillnings-Utskottets ordförande, på hvilken grund han kan anse att jag saknat allt skäl för de åsikter, jag uttalat, då dessa stödja sig antingen på af Kongl. Maj:t gillade grunder eller ock på dem, som hysas af just den person inom Bevillnings-Utskottet, hvilken ordföranden till stöd för *sina* åsikter åberopat, och som i denna punkt är reservant. Då af Herr Finansministern blifvit sagdt, att ett uppskof med tullnedsättning af dessa artiklar — samtliga de förut behandlade, som äro af mindre vikt, och stärkelse — kunde yrkas *redan* af det skäl, att en sådan rätteligen borde företagas i samband med en allmänare jemkning af det våra näringar medgifna tullskydd, och jag icke funnit detta på minsta vis vederlagdt af hvad ordföranden anført, kan jag icke annat än fasthålla vid mitt förra yrkande. Såsom talande skäl för Utskottets hemställan, hvilken nu senast af honom med mycken ifver föräktades, åberopade han det beklagensvärda förhållandet, att upprätthållandet af vår klena stärkelsefabrikation kostat landet öfver 70,000 kronor om året. Med afseende på detta skäl, som jag gerna erkänner vara från hans synpunkt mycket talande, vill jag endast nämna, att de statistiska uppgifter, på hvilka han grundat denna beräkning, icke sträckte sig längre än till och med år 1874. Den första dugliga stärkelsefabrik här i landet har först *efter* den tiden blifvit anlagd och denna fabrik skulle lida betydligt, om nu plötsligt allt tullskydd för dess fabrikat borttoges. Jag har äfven anledning tro, att år 1877 stärkelsefabrikationen inom vårt land icke skall visa sig vara så utan betydenhet som hittills.

Grefve Posse, Knut: Jag anhåller blott att med anledning af vice ordförandens i Bevillnings-Utskottet påstående, att stärkelse vore den enda artikel, för hvilken svenska jordbruket egde ett skydd, och det ända till 33 procent af värdet, få nämna, att det ej är förhållandet, enär artikeln sprit äfven eger ett sådant skydd, och det ända till 100 procent af dess tillverkningsvärde. Den nu varande tullen derå utgör nu 1 krona 30 öre, under det skatten är endast 80 öre, och utgör sålunda skyddet 50 öre, eller det pris, hvarför varan kan tillverkas. Är svenska staten beredd och i tillfälle att borttaga denna skyddstull, så må den äfven, såsom nu är föreslaget, borttaga tull å artikeln stärkelse, men till dess yrkar jag den nu varande tullens bibehållande derå. enär det är med artikeln sprit som stärkelse bör jemföras, då de tillverkas af samma råvara, nemligen potates, och icke med artikeln papper, med hvilken stärkelse, såsom under diskussionen blifvit upplýst, har intet eller ens nämnvärdt sammanhang.

*Tullen å
stärkelse.
(Forts.)*

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad, samt Herr Grefven och Talmannen yttrat, att under densamma hade yrkats dels afslag å den förevarande punkten och dels, att tullsatsen å den ifrågavarande artikeln skulle, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, bestämmas till 3 öre för skålpundet; framställde Herr Grefven och Talmannen först proposition på bifall till punkten. hvarvid svarades många nej jemte några ja, sedermera proposition på afslag å densamma, då svaren utföllo med många nej, blandade med ja, och slutligen proposition på bifall till Kongl. Maj:ts förevarande förslag, hvilken proposition besvarades med många ja, blandade med nej; och förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

Votering begärdes; till följd hvaraf och sedan, uppå Herr Grefven och Talmannens hemställan, Kammarén såsom kontraposition vid voteringen antagit afslag å punkten, uppsattes. justerades och anslogs följande voteringsproposition:

Den, som vill, att Kammarén, med anledning af Bevillnings-Utskottets hemställan i 21:sta punkten af betänkandet N:o 10, må besluta, att tullsatsen å stärkelse af hvete, potates eller andra vegetabiliska ämnen skall bestämmas till 3 öre för skålpundet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslås Bevillnings-Utskottets hemställan om tullfrihet för ifrågavarande artikel.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 46.
Nej — 29.

22:dra punkten.

Bifölls.

23:dje punkten.

Lades till handlingarne.

Anmälles och bordlades Stats-Utskottets memorial N:o 53, angående aflöningen för Justitieombudsmannen och de vid hans expedition anställde tjenstemän;

N:o 54, med förslag till voteringsproposition i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande Utskottets utlåtande N:o 46, angående väckt motion om anslag åt färjemännen vid Fårösunds hamn;

N:o 55, i anledning af erhållen återremiss å Stats-Utskottets utlåtande N:o 42, angående beviljande af statsbidrag till förbättrande af hamnen vid Oskarshamn;

äfvensom Andra Kammarens protokollsutdrag N:o 150, med delgifvande af Kammarens beslut öfver dess Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 21, i anledning af återremiss af utlåtandet N:o 9, angående ändring af folkskolestadgans § 4, sådan hon lyder i Kongl. kungörelsen den 29 December 1860.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 4 e. m.

In fidem
O. Brakel.